

VIENYBĖ LIETUVNIKŲ

Literatūros, mokslo ir politikos sanvaitinis laikraštis.

Nr. 50.

Plymouth, Pa., d. 11 Gruodžio (December) 1901 m.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER AT THE POST OFFICE AT PLYMOUTH, PA.,

Metas XVI.

Butinai reikia atsiųsti ir senąjį adresą
Dėl norinčių pamatyti mūsų
laikraštį siunčiame vieną numerį
dykai. Prenumerata turi būti iš-
virszaus apmokėta.

THE WEEKLY
Vienybe Lietuvniku
APPEARING EVERY WEDNESDAY

The only Lithuanian "NEWSPAPER"
in PLYMOUTH, PA. Represents the
interest of more than 300,000 Lithu-
anians in the United States. Subscrip-
tion only Two Dollars per year.

RATES OF ADVERTISING.

ONE LINE ONCE	\$0.25
ONE INCH ONCE	\$1.00
ONE INCH, ONE YEAR	\$10.00

all communications must be addressed

J. J. Panksztyt & CO. Plymouth, Pa.,
The Printing Office of „Vienybe
Lietuvniku" executes the cheapest,
promptest and most correct printing
in lithuanian language:

Job Parsonse to all modern languages

Vienybe Lietuvniku

Iszeina kožną Sėredą, Plymouthe

KASZTUOJA.

ANT METU AMERIKOJE....	\$2,00
UZMARE.....	\$3,00

APGARSINIMAI.

Colis apgarsinimo ant metų	\$10,00
Viena eilutė smulkiom raidėms	25c.
Už colį vieną sykį garsinant	\$1,00
Pajieszkėjimai: už vieną sykį	50c.
Du sykius garsinant	75c.
Tris sykius (už vieną dolerį)	\$1,00

Pinigai kitiap nesistinecia, kaip tik per
MONEY ORDER, o registruotose gromatose
ant szito antraszo:

J. J. Panksztyt & CO.
221 East Main Str.,
Plymouth, Pa.

Max Reese & Co.

109 E. Main str.
Plymouth, Pa.

Dizainsia ir geriausia avalines, kurpių ir batų
kriaušė visam u laeta.

Zemiausias prekes!

Star Drug Store.

kampas Main & Eno str.
PLYMOUTH, PA.

Parduoda gerai sutaisytas gyduoles ir chemizkus dalykus. Gerą
muilą, szepteczius, szukas ir t. t. Perfumas ir didelę daugybę visokių
mažmozių. Czysta arielka, vynai ir kitoki gėrymai vartojami kaipo vaistai.

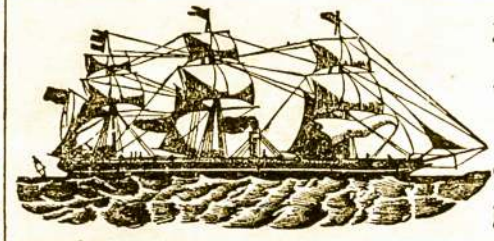
Daktaru receptai sutaisomi kogeriausiai.

M. ROSENBAUM

Geriause dėl Lietuvių Agentura ant visos
Philadelphios.

Pardūdam LAIVAKORTES ir TIKIETUS GELŽKELIU į visa-
dalis svieto, ir ant visokių linijų. Turim susinesizimus kiek
vienoj' dalyje svieto ir siuncziam pinigūs greitai ir pigai.

Susisznecam visokiose kalbose. Pinigūs priimam ban-
kon ir iszmainom. Visame dūdam prieteliszką rodą.
Musų Offisas 609 South Third str., PHILADELPHIA, PA.

Neik te pas sv. t'mą bet pas
V. G. Sava
„Salon" 13 S. Canal stre t
WILKES-BARRE, PA.

Pui i degtinė ir alus! kvie-
cziam lietuvius.
Czla gausi pigiansias laivakortes ir
pigiai nusitq pinigus į visas svieto
dalis.

TRAJANKA

(APSERGĖTA)

Vienatinis sutaisytojas tikrosios
Trajankos Suvienytose Valstijose,
geriausiai sudrutinanczios, kuri susi-
deda isz 52 visokių žolių, szaknų,
žievių, sėklų, vaisių ir tt. isz viso
svieto szalių.

Ketvirta dalis svaro kasztuoja 25
centai, su prisizintimu per pacztą 35
centai, \$1.00 už svarą.
Perkupcziams 10 svarų už \$6.00.

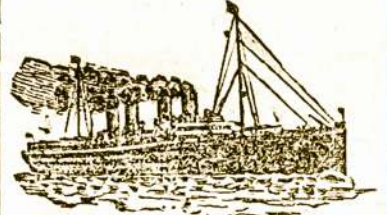
G. Hoffmann

lietuviszkas aptiekorius
103 Grand str.
BROOKLYN, N. Y.

Telefonas 39-2 S. S.

P. V. Obiecinas,

1118 Carson str S S. PITTSBURG, PA.

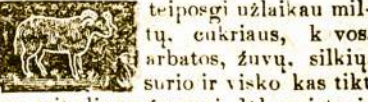
Parduodu laivakorte ant visokių linijų irsiunc-
cziu pinigūs į visas dalis svieto. Doviernastis
(pavedimus reztu) atlikimul reikalų su Masko-
lijos valdzia. Iszmainau visokius pinigūs ont
amerikoniszkių ir t. t. Darau apsergėjimus nuo
ugnies (Fire Insurance) ant visokių dalktų. Jeigu
kurį atkeliausj užlaikytą kaestlegarnėje, tegul
szaukiaisi prie manę, o asz jį iszliuosuosiu.
Lietuviai kreipkitės pas savo tautietį, o bū-
te užganėdinti.

Daugiau kaip
30 metus iszmgintasi
Dr. RICHTERO
wisam svietul zinomas
"ANKER" (Inkarinis)
PAIN EXPELLER.
yra geriausia gyduole nuo
Rheumatizmo,
Neuralgijos, Sausgelos,
Sirenu Skaudejimo ir tt.
ir visokiu Rheumatiszku
skaudejimu.
uz 25c. ir 50c. pas visus
aptiekorius arba pas
F. Ad. Richter & Co.,
215 Pearl Street,
New York.

Mėsinyczia Adomo Adžgaucko,

Užliuko kasdien szviežią mėsą, kiau-
lieną, verszieną, jautieną, avinczieną,
kumpiai szvieži rukyti, d szrų visokių
galima gauti dideliam pasirinkime.

teiposgi užlaikau mil-
tų, cukriaus, k vos,
arbatos, žuvų, silkių,
surio ir visko kas tikt
yra reikalinga žmogui dėl maisto ir
už p gesnę prekę neik kaip pas kitus
visi pas Ad. Adžgaucka

220 E. Main Street,
PLYMOUTH, PA.

Teleponas 352 Plymouth.

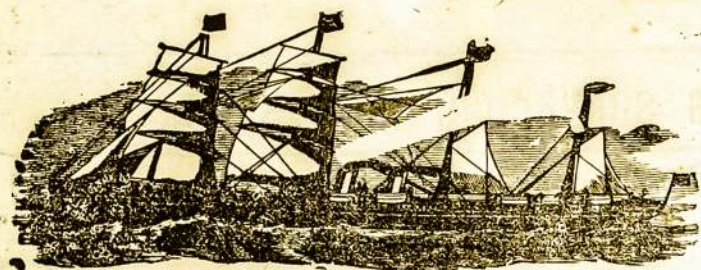
Daktarka. Johanna Želviene.

Vienintelė lietuviszka daktarka
gydo visokias ligas. Offisas ir gy-
venimas: ant kampo Centre Ave. ir
Church ulyczių. PLYMOUTH, PA.

Offisas { nū 7 iki 9 ryto,
nū 12 iki 1 po piet,
atidarytas { nū 6 iki 8 vakaro.

Priima į savo namus ant tamtikro
laiko gimdyves (moteris palage) ir su-
teikia joms pagelbą ir gerą prieziurą.

Max Kobre
 Successor to
KOBRE & HERSCHMANN
Litewski i Polski BANK
 40 Canal Str.,—142 Division Str., New York

Irieteliai! dūdu jums žinią, kad mes pardūdam Szifkortes ant visų greičiausių laivų už pigiausią prekę. Esu užtvirtintu agentu ant linijų, North German Lloyd Bremeno; Hamburg Amerikan Line Hamburgo; Red Star Line, Antverpo ir Nitherlands Lines Roterdamo. Siunziamė pinigų, kuriūs jusų prieteliai gauna į 15 dienų. Musų kantoroje galite susiznekėti lietuvizskai ir lenkiszskai. Ateikite ir persiliudikite, kad mes per 52 metus su kožnu apsiėjome teisingai. Teiposgi pardūdamė tikietus ant visų geležinkelių Amerikoje ir Europoje.

Duodam žinoti kad mes priimam pinigų į depositą bankos ir mokam po 3 1/2 procentus ant metų. Procentą tik tą mokam nuo 50 dolerių ir višzaus, ale kad buva padėti ne mažiau kaip 6 mėnesius. Padėti ir iszimti gali kožną dieną nuo 9 ryto iki 2 po pietų, ir nuo 4 iki 8 val. vakare.

Lietuvizskas ir Lenkiszskas **Kromas** visokių szviežių tavo rū. Taipogi pardūda szifkortes į visas dalis svieto, ant greičiausių ir drucziausių laivų. Iszmaino visokius piningus, o ir nusiunzia į užmarę, tiesiog į namus greitai ir pigiai.

Tam. A. Butkevyczius,
 NANTICOKE, PA.

Griaiciausiai iszgydo visokias ligas
Dr. J. Szlupas
 Telephone 4373. 421 Penn. Ave.
 Scranton, Pa.

ADRESAI
 CENTRALISZKŲ VIRSZINŲ „TĖVYNĖS
 MYLĖTOJŲ“ DRUGYSTĖS.
 Prezidentas — V. Daukszys
 332 Catharine st. Philadelphia, Pa.
 Sekretorius — A. Ilgunas
 449, 3-rd. Ave. — Homestead, Pa.
 Kasierius — A. Olszewskis
 60 Sub-Sta. Chicago, Ill
 Knygius — N. Olszinskas
 825 St. Clair str. Cleveland, Oh.

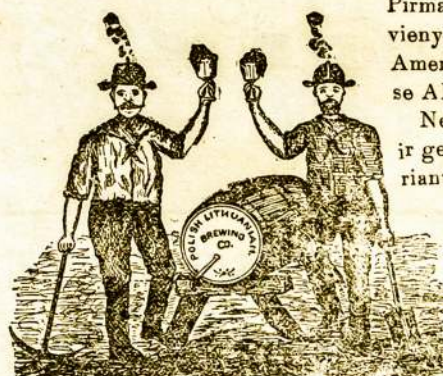
Raczius.
 Jonas Derius nupirko vėžimų darymo szapą ir dirba visokius vėžimus, kereczius ir boges, ir taiso. Teipgi ir maliavoja kuogeriausiai. Tautiecziai norėdami naujo kokio vėžimo arba norinti pataisyti sugedusį, kreipkitės pas savo tautietį, o busite užganėdinti ir atsakantį darbą turėsite, negu pas svetimtautį.
J. Derius
 178 E. Main st. Plymouth, Pa.

„LIETUVA“
 Nedėlinis Laikrasztis iszeina kas pėtnyczia Chicagoje ir paduoda žmėnėms svarbiauses ir teisingiauses žines isz Amerikos, Lietuvos ir viso svieto. „Lietuva“ paduoda naujusias politiszkas žines, tai yra, apie krutėjimą žmonių visuose krasztuose svieto, visose vieszpattytėse, apie jų darbus, uzdarbius, naujiausius iszradimus (iszmislus) ir t. t. Kas „Lietuvą“ skaito dasizinos apie viską, kas tik sviete darosi, apiszvies ir iszmoks žmoniszskai pasielgti.
 „Lietuva“ kasztuoja ant metų \$200, ant pusės metų \$100. Pinigai tur but užmokėti isz virszaus.

Užsiraszdami ir pinigų siusdami adresuokite teip:
A. Olszewski.
 924 33-rd. st., Sub-Sta. 60
 CHICAGO, ILL.

AGENTAS
 assekuravojimo NAMŲ ir visokių DAIGTŲ nū ugnies
GEO. GWILLIAM, agentas.
 Main str. Plymouth, Pa.

Skaityk su atyda!

Pirmas Lietuvizskas **BRAVORAS** Suvienytose Valstijose Sziaurinė-Amerikos, kuriame iszdirba geriause ALŲ PORTERŲ ir ELIŲ.

Nes yra daromas isz grynų javų ir geriausių apfinių, norint ir geriant truputį užsilinksmini bet galvos neskauda, nes jame nėra jokių primaiszytų kvarbų nė prozky.

Todelgi perkantieje ir pardavėjai (karcziamnikai) visados reikalaukite Lietuvizsko

alaus: — viena jog yra ir geausis o alus, antra teip darydami suszeipsite aavo Vientauczius lietuvius.

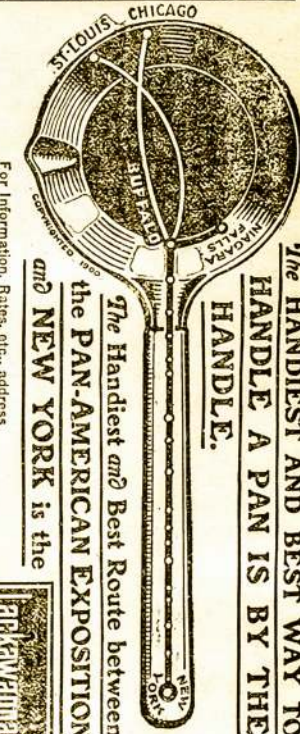
**POLISH---LITHUANIAN
 BREWING CO.**
 DANVILLE, PENN., A.

6 West Main st. — tai yra mūsų numeris. 100 centų nupirka daugiau mėsos mūsų krautuveje, negu kokioj nors kitoj mieste. Kodėl? Mes perkame už pinigus ir parduodame už pinigus, už tai nekur nepriskizame. Nepraszykite pas mus barguoti. NUMAZINTOS PREKES MŪS MESOS KSAUTUVE.
 6 W. Main st. Plymouth, Pa.

T. E. CLARKE,
 Genl. Superintendent.

T. W. LEE,
 Genl. Passenger Agt.

B. D. CALDWELL,
 Traffic Manager

Apszvieta ir Mėkslas už pigiause preke.

Biblija arba Rasztas Szventas Seno ir Naujo Testamento, vokiszskas drukas, puikiame apdare \$5.00
 Naujas Testamentas, lietuvizskas drukas, puikiame apdare \$1.00
 Budas Doro Pasilinksminimō Laisvose Valandose \$1.00
 Lietuvizskas laikrasztis, nedėlinis, ant pusės meto \$1.00
 Kaip matote, viskas sykiu kasztuoja \$8.00, bet dabatės atiduodu tą viską draugia kaip yra augszcziaus minėta, tiktai už \$5.00. Skyrium neparduodu nieko isz szito suraszo, kaip tiktai keturis dalykus draugia.

PASARGA: Laikrasztis ant pusės meto duodu viena isz szitu trijų: 1 Vienybą Lietuvnikų, 2 Lietuva 3 Lietuvis. Kožnas pirkėjas szitos mano ofertos, turi tiesą pasielkti sau vieną augszcziaus minėta laikraszczių ir sykiu su steliunku tur dadesz man laikraszcziuo vardą.

Kas nenori arba negali atsiausti pilnos sumos pinigų t. y. \$5.00 sykiu su steliunku, tas tegul stunczia \$1.00, bet nemažians, o kitus \$4.00 damokė ant expreso priimdamas pirkinį. O jeigu kas neiszeitenka iszduoti \$5.00 ant karto, tas tegul susideda su draugu per pusę, o abudu džianga is pasinaudoje isz szitos mato ofertos.

Lietuviai, naudokitės isz szitos teip gausios progos, nes szia oferta padarlan tiktai vien dalei jusų labo ir tiktai ant trumpo laiko.

Pinigus reikia siusti per Money Order, arba registravotai gramotai. Adresuokite sziteip:
M. Mockus, Bx 54, Detroit, Mich.

**ADRESAI
 Susivienyimo L. A. virsz.**

Prezidentas — M. Totorius,
 1 Willow str., Plymouth, Pa.
 Vice-preziden. — V. Kaunas,
 Box 211, Newburyport, Mass.
 Sekretorius — T. Astramskas,
 112 Monroe str. Philadelphia, Pa.
 Kasierius — T. Pauksztys,
 123 N. Main str., Pittston, Pa.

J. Kazakevicia,
 1150 Wyomint Ave.
 Pittston, Pa.
 K. Unika,
 1112 Moyamensing Ave.
 Philadelphia, Pa.

Užveizėtoju knygyno — V. Daukszys,
 332 Catharine str. Philadelphia, Pa.

PERŽVALGA.

— Lietuviai bet-gi iszkovo-jo Vilniuje szj-tą nuo výskupo. Negana, kad į szv. Mykalojaus bažnyčią turi įvesti lietuvi-zkas maldas ir giesmes, bet neseniai szventė *lietuviszkai* tris jutileuszkines dienas ir dar kur — pacioje katedroje.

— „Lietuva“ pranesza, kad Vilniaus žemdarbių draugystė galutinai nutarė įsteigti mieste augsztesnę žemdarbystės mokslinyczią; pats miestas pavesias tam reikalui 300 tukstanczių rublių.

— Žasų prekystė Lietuvoje yra paskutiniam laike labai paplytus; sztai vienam tik spalijų mėnesyje atvarė į Eitkunus 940,000 žasų isz rusiszkosjos Lietuvos.

— „Wisła“, iszleidinėjamas Varszavoje moksliszkas laikrasztis, XV tome, 5 sąsiuvoje, paduoda tarp kito ko fotografszkas nuotraukas: 1) lietuviszkos szeimynos isz Mecerkių kaimo Disnos pav., Vilniaus gub.; 2) Girdzių szeimynos prie kulimo, tame pat kaimė; 3) dvi senos kaimietės.

— New Philadelphijoj, Pa., 1 gruodžio, kun. Kaminskas (tas—philadelphietis) per pamokslą iszkeikė „Vienybę“ ir „Lietuvą“ už jų rasztus apie skerdynę 3 lapkriczio: tuodu laikraszcziu, girdi, pasiuntęs tarp žmonių patsai velnias; kas skaitys juos — negaus iszriszimo nuodėmių ir nugrimsdės į pragarą. . . . „Orait“ ko kun. Kaminsko

pyksta — jaučia sū sav Tad galima tikėtis, kokių valdzios virszini ir gailėstis, ir metavone, koki akli ir kvaili, nebus, mes skaitysime, au įtiki visckijų girtuomus isz kun. Kaminskų klatų daneszimaus, už palaiminimą. „Palautų ir visai neteisingę esate, jei jus keiks ir pergina žmogų pagal to Mano vardan“.

Isz Lietuvos.

Anykszcziak. Tuoį po Petri. nių Anykszczių pristavas su

savo tarnais krėtė Zabelinių sodzių pas ukininką Mickuną. Kreczia pas jį jau nebe pirmą kartą; krėtė ir pernai, pasirodžius mus kraszte atsiszaukimams, bet nieko nepelnė. Raudonsiuliams kas-žin-kas praneszė, kad Mickunas laiko knygas pas žydėį Bimkų ir savo kaiminką Skrubskiene. Iszkrėtė szimet pas Mickuną; nieko neradė, nubėgo krėsti pas Bimkų ir Skrubskiene, bet ir tų nieko nepelnė. Atvaziavę pas Mickuną, jo paties nerado namiej; žinoma, parvaziuojant nelaukė, o emė versti visus paszalius.

Už tokią kratą reikia duoti skundas prokuratoriumi. *Vagis.*

Griszkabudis. (Naumiesczio pav.) 6 d. Rugšėjo mėn. atsitraukė į Gerulių kaimą pas Motiejų Baltusį, kaip juodvarnių, apie tuzinas maskolių tarnų: prokuroras, žandarų virszininkas, apie 8 žemskiai, ir keli žandarai. Krėtė visur, tikėjosi rasią lietuviszkų atsiszaukimų ir laikraszczių, bet nieko nepeszė, iszsivežė nors kelis num. „Naujos Lietuviszkos Ceitungos“ ir „Lietuvos gaspadingė“, nors ir tie rasztai yra nekaltos įtalpos. M. Baltusio tuomet nebuvo namie: klausinėjo, kur jis yra. Neduoda tam vaikiniui linosybės, vos spėjo pasibaigti vieni metai prieziuros policijos, jau ir vėl nori uždėti savo žabangas, kad tas vyras negalėtų pajiesz-

duonos kasnio. nka kad kliu nors i, ir kius ar is. po- zio sz- s. au:

iskciai. (Marijam Suv. gub. 4 d. s mėnesio į Juozuni pas Žini atpyszyl ja vs ldziol

prokuroras, keli žandarai ir apie szeszi žemsargiai jieszkot lietuviszkų atsiszaukimų ir knygy; visur iszlandė, iszvuostė visus kampus, bet nieko nerado; užsilipę ant tvarto, isz-vartė visus sziaudus, galiausiai užtėmijo sziauduos kas-žin-ką baltuojant, griebė su visom keturiom, kaip szuo zuikį, bet greitas džiaugsmas stojosi tuo nuliudimu: vieton popierų rado. . . kiauszius.

Netoli Žiurio yra pirtis, tai ir tų netingėjo iszszluostyt visus suodžius, ir pavuostyt visus pasmirdusius popiergalius. Žandarams ir jų virszininkams reikėtų imti krėsti tupyklas miestuose, tų tai bent rasų daug popierų ir galėtų vuostyti jas iki nenorų *Diegas.*

Judoszius pėlnas. Vienam miestelyje Kauno gub. buvo vestuvės. Buvo daug girtų. Pasigėrę žmonės drąsus. Kitas negirtas apie tokius daigtus nė pusės žodžio neisztartų, o kitam pasakojant vis dairytųsi į szonus, ar kas negirdi — dabar, truputį į pakausį gavęs, varo, kad tik viskas braszka; visus atrauda; ir carą-batiuszka, ir valdininkus, ir popą su „arklio vuodega“, ir mus kunigėį. . . Tik sztai, pacziam karstume įeina į kambarį vaikiną, o po pažaste neszasi ryszulį. Žmonės apspito jį klausinėti, ką atsineszė — bene jau juokus kokius įtaisys?

— Lietuviszkų knygy — atsakė vaikiną. Kad norit, paskaitysiu.

— Paskaityk, paskaityk! — praszė vestuvininkai. Įkaitu sios jų kaktos norėjo iszgirst kokių naujų, negirdėtų daigtų. Vaikiną skaitė, o žmonės klausė, pridėdami vis ir savo po vieną, kitą žodį. Tik sztai, kur buvęs, kur nebuvęs atsira- to szimtininkas lietuvis J. P. Jam atėjo į galvą, kad czia gera proza pakilt valdzios, t. y. pristavo a kyse, o gal dar ir au: kokių penk rublinę nuo jo

gaut. Tuoį szoko prie siuvė-jo, sucziupo jo knygas ir jį patį, ir veža. . . į miestelį, pas pristavą. . .

— O kokių knygy tamsta turi? — paklausė vaikino pristavas.

— Visokių. . . lietuviszkų, — atsakė vaikiną.

Pristavas pažiurėjo vieną knyga, kitą ir pasakė:

— Eik, kur buvai! Neszkis savo turta.

Ir vaikiną linksmas iszėjo, o szimtininkui kad ims skaldyt pats pristavas antausius, kad ims ant jo rėkt už tai, kad ne į savo reikalus nosį kisza. . . Iszmetė jį per duris ir tuo nuo vietos pavarė.

Negalėjo iszdavikas rimti tarp savo žmonių — iszkeliavo į Rygą. Bet ir tų gal—but tų patį užmokestį už skundus gaus.

Na sakyk, kas augszciaus stovi: ar tas lietuvis — katalikas, szimtininkas, ar tas gudas — pravoslavas, pristavas?

Pūkis,
(Isz „Ukiniko“)

Szilalė, Raseinių pav. Szitie metai prie mūsų yra labai nudarbus, visus javus ukininkams pasisekė gražiai susivalyti, beveik visas vasarjuos per žolių szventę buvo pastogėse, o per szkaplierinę mažai kas teturėjo szienauti, o dabar jau Spalio mėnuo ir bulves baigiamo kasti, užderėjimas yra vidutinis, tik yra ne perkas ukininkams, kad szeimyna teip labai pabrango, nes sziuosmet mokejo po 80, 90 kap., o kur ir brangiaus už dienos darbą, o ir tai darbininkų negalima buvo gauti, nes visi iszszikraustė į kitas szalis. — Szilumos yra apie 17 laipsnių, lytaus jau bus isztisas mėnuo nėra, kad ir visos pelkės iszdziuvo.

Kitą syk Szilalėje pagal tiltą buvo karcziami visai prie szais bažnyčią, kuri labai nepatinka vietiniams kunigams,

o ypatingai žydas ją užlaikąs, todėl kaip randas karčiamą uždraudė laikyti, žydas kitokia prekyste užsiėmė, o neperšiniai žydas nugriovė tuos savo namus ir pradėjo ant tų vietos naujus budavoti; bet kunigai, neužkęsdami žydo, norėjo užginti jam statyti namus, bet žydas jų neklausė ir budavojo, todėl, atėjęs žolių šventei, kada žmonės susirinko į bažnyčią, kun. Altarista pamokino juos nuėjęs nugriauti tam pamirdėliui jo namus. Kun. teip pamokinus, tuojau vyrai nuėję rąstus ir to žydo kromo daigtus nuo kalno į upę nuritino, ir į tą vietą kryžių iš kapų atnešę pastatė. Žy-dai tuojau nusiuntė telegramą valdžioms, skųsdami katalikus, ant ko tuojau atvažiavo į Szilalę isprauninkas ir sliedovaitelis, idant viską isztirti, kas čia atsitiko. — Girdėtis, buk net iš 12 miestelių žy-dai sudėję pinigų ant varamo provos prieš katalikus. Dabar vyresnybė jau rankioja kaltininkus, ir jau esą suimti Poszka iš Drizų, Kiržgalvis iš Kuboczių, koksai tų kriauczius Selickis, ir vargamistrukas, bet dar kas kartas suranda vis daugiau kaltininkų. Sako, kad busią pakaltintu ir tas altarista už tai, kad pamokino žmones, idant sugriautų to žydo namus, o džiakono tuokart nebuvę namieje, kada tas trukszmas įvyko, labiausiai sako gali valdžia pakaltinti už pastatymą kryžiaus toje vietoje.

Kiti sako, kad žemė, ant kurios toji karčiamą stovėjo, priklausė ponui Raszinskiui, kuris buk ją atidavęs ant bažnyčios, bet žydas ant jos užsigyvenęs visai nenorėjo pasitraukti — katalikai bijosi, idant ne liktų nubausti už darymą to trukszmo, kisenius tai ne vieno isztuztės, pakol pasiseks czinovnikus perpirkti.

Skarmalius.

Politiszkos žinios.

Amerika.

Pilipiniečiai nenurimsta, užduodami daug baimės ir darbo Amerikos kariūnėi; ypacz jie pradėjo smarkauti paskutiniam laike provincijoje Batangas, Pietiniam Luzone.

Nėra nėjckio dyvo, kad Pilipinų gyventojai teip neapkenčia amerikiečių ir, kaip gyvi, nepasiduos. Sziądien visas svietas rustauja ant Anglijos už žiaurų vedimą karės su burais, bet pažiūrėjus iš tikrųjų, tai yankiai dar biauressni už anglus. Jų generolų pramainymai tiesiog pekliški. Mes raszėme, kad gen. Smith užkirtė kelią pristatymui ant salos Samar maisto, idant krasztiečiai arba mirtų badu, arba pasiduo-tų. Dabar tas pats gen. nuvarė į salos vidų visus tuos pilipiniečius, kurie gyvenomarių pakraszcziais; jiems nevalia sugrįžti ant kranto, jei neatsives su savim pagauto pasikėlėlio, pavogtos nuo jų szaudyklės arba nors žinios apie insurgentus; be to amerikiečiai priviliojo 100 krasztiečių ir siunczia juos musztis prieš brolius. Ant tos pat salos amerikiečiai griauja ir degina, kur tik prieina kokius namus, ir naikina javus; sztai lieutenantas Fletcher sunaikino 12 druskos dirbtuvių ir visas triobas, kurios tik buvo stovėjusios toje apeliukėje; kitas lieut. Helm sunaikino 147 laivus, prigulinczius to krasztio žmonėms, kad jie neturėtų darbo ir stiptų badu. Vyriausias gen. Chaffee uždarė visas prieklaukas provincijose Laguna ir Batangas, kad nieks negalėtų atvežti tų maisto. Arba sztai, ar ne judoszstė: gen. Chaffee liepė nieko nemokėti gyventojams, kas aniems priguli nuo amerikiečių už atimtus daigtus arba už paimtus kazarmėms namus, nes, esą, tie pinigai pereina iš jų rankų pae insurgentus.

Du pilipiniečių majoru, kuriuodu kovoje už savo szalį nuszovė 3 amerikiečius, sudas apsudujo ant smert ir gen. Chaffee tą nusprendimą patvirtino.

Rytinė Azija.

Kaip pasirodo, bokseriai toli toli dar nenutilo, nė nemislyja iszszidėti savo užmanymų. Svetimoms kariūnėms pasitraukus iš Kinų, bokseriai vėl pradeda vienur-kitur kilti; valdžios kariūnės susikirtos su bokseriais ir paskutinį kartą, pietuose provincijos Peczili, bokseriai smarkiai subloszkė ciesaoriaus pulkus.

Ciesorius su ciesaoriene sugrįsz į Pekiną 14 gruodžio; ciesaorienė apszaukė, kad nuo dabarnykszczio sosto įpėdinio Pu Chun atimta įpėdinystės tiesa, nes jis drauge su savo tėvu, kunigaikszcziu Tuan, esąs prielankus bokseriams.

Pietinė Afrika.

Iš čia pranesza, buk 5 lapkriczio anglams pasisekė suimti 250 burų; jei tai teisybė, tai burus butų isztikęs smarkus kirtis. Kitokių naujienu iš burų karės paskutinėje sąvaitėje neparejo.

Prezidento rasztas.

Naujasis prezidentas Th. Roosevelt perskaitė 3 Lapkriczio 57-am Kongresui savo atsiliepiamą į tautos perstatytinius ir valstiecius.

Tas rasztas labai ilgas, susidedas iš 29,000 su virszum žodžių; matyt, prezidentas yra giliai apmislyjęs savo žodžius, delto mums svarbu įsitėmyti į juos, idant numanyti, kaip ketina elgtis prezidentas, bevaldydamas szitą szalį.

Raszte paminėta apie daugelį dalykų, gali sakyti, apie tuos visus, kurie turi rupėti vyriausiam vieszpatystės perdetiniui.

Pirm visoko, prezidentas

paveda daug atydos anarchizmui ir anarchistams. Per juos jis norėtų apsunkinti ateivystę; jie esą kalti, kad pan-amerikiszkoji paroda Buffalo'je nepasisekė (mat, prakiszo ant jos apie 4 milijonus dolerių); jis sako, kad anarchistai sėja vėją, idant susilaukti audros. Prezidentas reikalauja, kad tokius užmuszėjus, kaip Czolgosz'as, sudytų ne pavienių valstijų sudai, bet sudas Washington'e; reikalauja nubaudimo tų, kurie pritaria anarchistams ir, kaip buvo atsitikimas po nužudymo Italijos karaliaus, kelia iš to vieszai džiaugsmą.

Vienog, mums tas dalykas nesvarbus, delto kreipsimės prie tų, kurie mus gyvai palyti.

Trustai. Apie kapitalistų susivienijimus arba trustus prezidentas iszszitarė neprielankiai. Jis teisingai sako, kad įvedant įstatymus gale 18 szimtmečio, sunku buvo žinoti, kaip augsztai pakils Amerikoje pramonė ir vaisba; todėl senieji įstatai sziądien netinka, ypacz kad kiekviena valstija turi savo tiesas; tame dalyke jis velytų įvesti visatiną Suvienytoms Valstijoms įstatymą, kurs prižiurėtų visus trustus. Jis skaito už reikalingą daigtą įsteigti ant trustų valdžios kontrolę ir įvesti tokią tvarką, kad visuomenė visada žinotų trustų darbus.

Agpynimas darbo. Prezidentas patvirtina, kad darbininkai, szalia žemės dirbėjų, yra pamatū, ant kurio rymo visa szalis; jei žemdirbiui ir dienpelnui žina gerai, tai, anot prezidento žodžių, ir viskas stovi tvirtai. Jis džiaugiasi, kad žmonių uzdarbis yra čzia toks augsztas, kaip niekur; idant užlaikyti gerą uzdarbį ir ant toliaus, reikia gintis augsztais muitais nuo svetimų pardavinių; iš kitos pusės, nereikia leisti iš svetur darbininkų su kontraktais, kad jie, pigiaus parsisamdyda-

mi, nenumusztų pelno už darbą; o ypacz reikia nedaleisti ateivių isz Kinų ir uždraudimą priesz kiniecius ne vien atnaujinti, bet iszleisti dar asztresnius padavadyjimus priesz tuos kiniecius, kurie slapta isiverzia į szitą szalį. Be to dar pati valdzia turi parupinti darbą reikalaujantiems, o tai ji gali atsiekti, tik paėmus po savo prieziura trustus. Ant galo, reikia netrukus panaikinti siuntinejimą į darbą kalinių, kurie pigiu darbu padaro blogas lenktynes szeip darbininkams. Tuose darbuose, kurie priguli valdziai, reikia įvesti asztuonių valandų dienos darbą ir palengvinti moterų ir vaikų darbą.

Darbininkų susivienijimus arba unijas prezidentas pagiria, tik reikalauja, kad jie neprasidreiptų priesz įstatymus.

Ateivyste. Dabarnykszcziai įstatai kas link ateivių, prezidento numanyme, esą blogi ir juos reikia pagerinti trejopu budu. Pirmiausiai, nė jokiu budu neleisti žinomų anarchistų, nė tokių žmonių, kurie jiems pritaria; neleisti teipgi žmonių negero pasielgimo. Tam dalyke reikėtų įtaisyti tose szalyse, isz kur eina žmonės į Ameriką, sznipukus arba agentus, kurie apie kiekvieną, norintį iszkeliant į Ameriką, rinktų žinias (nuo žandarų ir policijos). Antras pragumas apsunkinti ateivystę — tai turi buti ekzaminas kiekvieno atkeliavusio, ant kiek jis iszlavintas protiszka ir ar turi tiek smegenų, idant suprasti Amerikos gerybes ir gudrius jos įstatymus. Trezczias budas kliudymo ateivystės yra: ar ateivis ant tiek yra prasilavinęs, kad galėtų susilyginti su czionykszcziezi darbininku, kaip pažinime darbo, teip ir gyvenimo įprocziuos? Jei ne, tai tokį gražinti atgal. Idant kompanijos neveztų tokių ateivių, kurie, pagal Roo-

selto nuomonę, negeistini, reikia už kiekvieną gražinamą ateivį uždėti ant kompanijų sunkią baudą.

Kitų klausimų, tilpusių prezidento raszte, nelytėsime.

Dalis darbu.

Chicago, Ill. Czia atvažiavo isz Anglijos Fran. Chandler, pasiuntinis Manchesterio darbininkų; susirinkime „Federation of Labor“ jis perstatė užmanymą įsteigti tarptautiszką darbininkų Susivienijimą apsigynimui ir kovai. Jis sako, kad tik susivieniję Europos ir Amerikos darbininkai galėtų apginti savo tiesas ir iszkovoti sav galybę. Chandler yra reprezentantu 2 milijonų organizuotų Anglijos darbininkų.

Cincinnati, Ohio. Aludarių darbininkų unijos sekretorius J. Zorn, budamas Buffalio, N. Y., perstatė konvencijai „American Federation of Labor“ tris svarbius užmanymus. Pirmutinis isz jų — kad toji federacija priimtų socialistiszką platformą. Antras užmanymas yra, kad aludarių darbininkų unija susivienytų su „Amalgamated Woodworkers“, „Longshoremens Union“, „Amalgamated Mine Workers“ ir „International Typographical Union“. Tasai visuotinas Susivienijimas turėtų įsteigti milžiniszką „straikų kasą“.

Scranton, Pa. Czia susirinko 5 lapriczio ir pabus 10 dienų konvencija „American Federation of Labor“; delegatų yra 300 su virszum isz yvairių Europos szalių, nuo Porto Rico, nuo Pilipinų ir isz visos Amerikos. Pakelti ant konvencijos svarbus klausymai: apie uždarbį, apie dienos darbo ilgį, apie darbo įstatymus. Tuotarpu visus nutarimus laiko paslapyte.

Vardan plieno, geležies, blėtos ir kitų metalų darbininkų, delegatai sutarė suvesti visus

tuos darbininkus į vieną uniją „Metal Trades Federation“.

Mt. Vernon, Ohio. Plieno dirbtuvės „Coxey“ greit bus įrengtos ir darbas prasidės jose nuo 1 sausio 1902 m.

Aliquippa, Pa. Naujose plieno dirbtuvėse „Kidd Bros & Burger Steel Co.“ darbai prasidės nuo Naujų metų.

Moundsville, W. Va. Czia stato naujas dirbtuvės „Rubel Mfg. Co.“; darbo bus 150 darbininkų.

Mirontown, Pa. Ant nupirktų 212 akrų žemės viena kompanija įtaisys naujas anglių kasykles ir kokso pe czius.

New York. Moteriszkių drabužių kriaucziai rengia naują straiką, kad laimėti geresnes darbo sąlygas. Mislyja, jog tame straike dalyvaus 45,000 darbininkų.

Washington, Pa. Stiklų fabrikantai ketina įtaisyti czia dirbtuves, kurios gamintų visus reikalingus stiklų dirbtuvėms prietaisus ir ma szinas.

Pittsburg, Pa. „Fisher Foundry & Machine Co.“ stato czia naujas dirbtuves, kurios kasztuos į \$200,000; už tai „Continental Iron Co.“ dirbtuvės paliovė dirbė, nes jas reikia taisyti.

Delray, Mich. Nors czionykszcziose geležies dirbtuvėse darbai eina tuotarpu gerai, bet privaziavus daugeliui darbininkų, sunku bus gauti darbą, dėlto važinojant, reikia gerai apsižiureti ir pirmiaus dasizinoti ar yra darbas.

Sharon, Pa. Nuo ilgo laiko stovėjusios be darbo geležies dirbtuvės „Valley Mack Bar“ vėl pradėjo dirbti.

New Castle, Pa. Czia parengs viena kompanija „Pennsylvania Engineering Co.“ naujas dirbtuves.

Huntington, W. Va. Pavieta Wayne supirkta tamtyczia 20,000 akrų žemės, kur bus įrengtos kelios naujos ang-

liakasyklės.

Plymouth, Pa. Thomas West, savininkas „Wyoming Valley Knitting Mill“, ketina perkelti savo pancziakų ir striupkių dirbtuvą isz Plymoutho į Millheim; jis sueina į kompaniją su P. ir W. Farley isz Danville, Pa. Bet jei jis sueis į sutikimą su darbininkais ir darbininkėmis, tai dirbtuvė dar liks Plymouthe.

Chicago, Ill. Esti ir geri sudzios, ir teisingi nutarimai. Sztai maszinistų unija Chicagoje apskundė W. J. Chalmers'ą ir H. Penton, savininkus dirbtuvių „Allis Chalmers Co.“, už tai, kad jie partraukė darbininkus isz kitų vietų, nepasakę jiems, kad czia yra straikas, — kas yra prieszinga valstijos įstatymams. Sudzia Prindiville pripažino maszinistams tiesą ir iszleido prisakymą suaresztuoti anodu kapitalistą.

San Juan, ant salos Porto Rico. Darbininkų unija „Federacion Libre“ pripažino konstituciją „American Federation of Labor“ ir priėmė nuo prezidento Gompers diplomą. Tai yra pirmutinė unija ant tos salos (ji turi 500 sąnarių), kuri prisidėjo prie Amerikos Unijos.

Isz Amerikos.

Kariszkos
mokestys.

Kad turėti pinigų karei su Ispanija, opaskui, kad pamusztį Kubą ir Pilipinus, Suv. Valstijų valdzia uždėjo ant žmonių naują mokestį „ant karės reikalų“. Tos mokesties surinkta per visą laiką \$343,838, 633 ir pilnai užteko ant visų reikalų; dabar valdzia ketina panaikinti tą mokestį.

Lenkiszkos
miszios.

Nepriegulmingi lenkai, kurių vadovu yra kun. Hodur Scranton, Pa., žada įvesti baznyecziose lenkiszką kalbą vie-

toje lotyniszkos. Svarbus tai žingsnis ir, tiesą pasakius, išmintingas.

Nepaprastas sudžios nutarimas.

Policijos sudžia Th.M. Kennedy, Cleveland, Ohio, sudyjo darbininką W. Zeblovski, kurį kompanija „Standard Oil Co.“ apskundė už pavogimą geležies, vertos \$1.00. Sudžia paleido Zeblovskį liuosą ir be baudos, pasakęs: kompanija kas valanda vagia, ypacz nuo paczių savo darbininkų, ir tai tukstancziais; tai negali buti baumsės' jei vargdienis darbininkas paėmė nuo jų už menką dolerį geležies.

Kongresas prasidėjo.

2 gruodžio atvertas tapo Washingtono 57-asis kongresas; jo sėsijos tēsis isztisus szeszis mėnesius, iszskyrus tik Kalėdų szventes. Ką duos mums gero ar blogo szisai kongresas — sunku szįadien įspėti. Jam reiks iszriszti didžiai svarbų darbininkams klausymą apie įleidimą kiniecių. Žinoma, turtincziai arba kapitalistai vārys is ant to, kad tą įstatymą, kurs nedaleidžia kiniecių ateivystės, panaikinti; tacziaus, baimė privers didmeną kongreso prieszintis tokiam reikalavimui. Szeip reikalų yra baisybė; paduota į 3000 užmanymų, kuriuos reiks peržiūrėti. Kad nebutų teip baisu, kongresas, iszgirdęs, kad bus tiek darbo, nutarė: pasilsėti vieną dieną.

Grazus palinkimai.

Yankių veislė, statydama viską ant medegiszko laimikio arba ant pergalejimo kumszczia, turi ir atliepiancius tam palinkimus. Sztaį, La Crosse, Wis., pasirodo, kad senesniejie mokintiniai High School's mokina jaunesniusius, kaip gyventi ant svieto. Sako, kad mokėsi buti galvažudziu ar ir teip turėsi kietą kumszczią, tai tav seksis. Vieną ma-

žesnj mokintinį jie bandė tokiu budu, kad pakorę jį pozszaka, užkurė žemai ugnį ir szvilino jį gana ilgą laiką. Mat, tokiu budu jie norėjo tą vaiką paszventinti, kad jis taptų vertas prigulėti prie slaptojo jų „kliubo“. Dabar tą reikalą paėmė į savo rankas policija.

Pasipardės, nutilo.

Katalikų kunigas J.J. Crowley Chicagoje buvo atsimitęs nuo vyskupo valdzios ir, nuoduodams didžiavyrį, buvo atsidėjęs kovoti priesz neteisingą rymiszkių vyskupų valdžią. Szįadien jis, gana prisipardęs, nusiuntė kardinolui Martinelli rasztą, kuriame meldžia atleisti jam visus pasiprieszinimus, prasz dovanoti, kad jis teip negražiai iszvadino popiezių, kardinolus, vyskopus ir visus katalikiszkus kunigus. Žinoma, kardinolas dovanos tam ilgaausiui (spardosi tik asilai), rasi dar paglostys jį ir, kaip įgijusiam daugiaus patyrimų, suteiks kleboniją, kur jis isz naujo galės perėti tamsybę. Toki kunigai **á la musiszki** „teologijos daktaro“ vargiai gali pakelti tikėjimą.

Nenuolat sekasi.

Garsingas vario kasyklių savininkas Th. W. Lawson pralaimėjo ant vieno sykio \$12,000,000, nupuolus kainėms (prekėms) ant vario.

Duoda policijai darbo.

Chicagoje pereitam lapkriczio mėn. buvo sudeta policijai 400 varrentai ant suaresztavojimo; nusizudėlių buvo tam mėnesyje 12; szeip per atsitikimus neteko gyvasties 19 ypatų.

Ap sunkina ateivystę.

Amerikos valdzia pradeda neleisti į szitą szalį ateivių, kurie serga džiovalige arba sukatomis. Sako, kad toji liga yra limpanti, o su užkrecziamomis ligomis abelnai nevalia niekam važinoti į Suv. Valstijas.

Visai

amerikoniszka.

Viena daili lenkiutė isz Plymoutho Anastazija Zumber, turėjo jauniki, Adomą Zeskį; priesz pat szlhubą ji susipažino su kitu vyru, Jonu Szalanu, ir susimylėjo su tuo. Pametus pirmąjį suziedotinį, pana Zumber apsidėdė su Szalanu, o nors pirmasis jaunikis iszėmė ant abiejų jaunavedzių varrentus, bet vargiai ką laimės. Greit persiima nekaltos grinorės Amerikos budu.

Žmonės szuns vietoje.

Szitoje liuosybės (ar savivalės) szalyje žmogaus gyvastį stato ne augszcziaus, kaip kokio gyvulio. Sztai paskutinėse sąvaitėse kasyklėse Pocahontas ir Bluefields, W. Va., Telluride, Colo., ir Wilkes-Barre, Pa., žuvo 54 darbininkai, per eksploziją ar užgriuvus kasyklėms. Trukus katilui Detroit, Mich., dingo 30 ypatų; Seneca, Mich., ant geležinkelio žuvo tris syk tiek žmonių, o 50 ypatų palydėjo gyvastį, susidauzus laivui, kuris kelia žmones San Francisco prieplaukoje. Visam sviete yra ir kasyklės, ir geležinkeliai, ir laivai, bet tokių didelių nelaimių niekur negirdėti. Tai gi reikia daleisti, kad czia visur stoka priežiuros, ir kad žankiams žmogaus gyvastis — tai juokai. Valdžia atiduoda visokioms kompanijoms reikalus be jokios kontrolės ir sztai vaisiai tokio darbo.

Žmonių

iszrinktiniai.

Pasiuntinių seimas Washingtono susideda isz 357 sąnarių; didesnė dalis, tai yra 197 — republikonai, demokratų 151 ir 9 nepriegulmingi.

Vieszpattystės iszleidimai.

Ant ateinanczių metų (kurie prasideda 1 liepos 1902 m., o baigiasi 30 birželio 1903 m.) paskirta visokių iszleidimų isz

vieszpattystės izdo \$610,827, 688; isz tų ant kariumenės \$161, 920,101 ir ant laivynės \$100, 701,122.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

Chicago, Ill. Isz daugelio lietuvių kolonijų galima atrasti korespondencijas, apie yvairius lietuvių darbus, bet daugiaus gauname iszgirsti apie mūsų kunigų darbus ir jų nepasisekimą. Nežinau kam, bet mano supratime, tai jau rodos neverta teip daug garbinti tuos žmonių melžikus.

Chicago lietuviai, susineszus keliolikai draugyszčių, stengėsi nusipirkti gabalą žemės kapinynei, bet kad ant susirinkimų apsiereiszkia visokios pakraipos, tai ir czia teip atsitiko: Tautiszkos dr. tės nori, kad kapinės būtų nepriegulmingos ir liuosos nuo kunigo, kad būtų padaryti rasztai „Lietuviszkos Tautiszkos ir Rymo katalikų kapinės“; bet bažnytinės dr. tės visai nenori, kad būtų žodis „Tautiszkos“. Kaip nusiduos, dar nežinia. But geistina, kad lietuviai įsteigtų savo kapines.

29 d. Lapkriczio tapo szverta V. Kapsio Teatraliszka kuopa, kurios siekiu yra atlosztų teatrų, kuriais žmones patraukti į draugę smagiam praleidimui laiko, ir supazindinimo, kas yra teatrai, ir tt. Į pirmą perstatymą rengia atloszti komediją „Amerika pirtyje“, o toliaus, prasilavinę, imsis prie svarbesnių veikalų, beje iszverstų a. a. V. Kapsio.

Litavaris.

Wanamie, Pa. Lietuviai nusipirkė czia bažnycią už szeszis szintus dolerių sykiu su vieta, bet parapija labai maža ir negalima numanyti, kaip ji isztesės maitinti kunigą, kurs, kaip isz kitur žinome, mažu kuo nepasikakjs. O kunigas jau paskirtas, — tas, kurs buvo apsigyvenęs Ply-

mouthe, Pa. (jo pravardė bene Staknevyčius).

Perskaitęs „V.“ p. A. Gavieno atsisaukimą, stengiausi surinkti keletą skatikų; nors nevaikšycziojau po lietuviszkus namus, bet vis-gi, sueidamas su savo bendrataučiais, valiojau sulasyti 2 dol. ir 30c. Garbė mūsų tautiečiams, kurie moka atsiliepti ant svetimoms nelaimės ir vargo! Geidžiant aukautojams, paduodu jų vardus. (Jie bus pagarsinti tamtikroje vietoje. Red.).

Teipgi mes, keli lietuviai, paskyrėme po vieną dolerį, idant suteikti nors menką pagelbą Philadelphijos lietuviams, kuriuos spiriame atjieszkoti visą teisybę reikale skerdynės 3 lapkričio. Tegul philadelphiečiai su broliška szirdžia priims tą menkutę mūsų dovaną, tikėdami, jog ji paeina isz tikros szirdies.

Sudejusių vardai: Petras Sarpalius — 1 dol., Vincas Sarpalius — 1 dol. ir Simanas Žalnieraitis — 1 dol.

Pinigai bus nusiųsti, kada žinosime, kam juos siųsti. Mes, Wanamiečiai, esame to numanymo, kad visiems lietuviams pridera iszreikszi savo sąjaušną tiems nelaimingiems jieszkotojams tiesos.

Mes gyvename Wanamie'je labai gražiam sutikime: nėra tarp mūsų nė „bedievy“, nė szliuptarnių, nė „kryžiuok“. Bet su baime laukiame, ar naujas mūsų skelbtojas nepramans tarp mūsų to visko.

Darbai eina pas mus vidutiniai; ir isz kitur atvažiavę, randa czia darbą. Tik darbininkų kuopa pas mus visai prastai laikosi, — nežinia, perkeno priežastj. *Vietinis.*

Girardville, Pa. Darbai angliakasyklėse eina pas mus labai gerai ir darbą nesunku gauti.

Lietuvių czia yra pusėtinasi burelis, — mažiausiai į 500 vyrų, bet mes miegame dar le-

targiszkam sapne. Buvau parengęs ant 1 Gruodžio prakalbas, tai susirinko net *penkios* ypatos. . . . Tada iszpuolė atidėti viską ant 15 dienos szito mėnesio. Didelę gėdą daro sav mūsų tautiečiai, budami užakę karszcziausiuose savo reikaluose.

Brangus broliai — lietuviai! meldžiu jus, vardan mūsų tautos, vardan nuvargintų mūsų brolių, — susirinkite kuoapszcziausiai paskirtoje dienoje. Paklausykite prakalbų, kurios galės atvesti jus į geresnį supratimą; rasi, padarysime pradžią Tėvynės Mylėtojų kuopelei, arba Lietuvių Susivienijimo atžalai, arba nors vietinei szelpiamajai draugystei. Prie jų gali priguleti kiekvienas draugas; tikėjimas, nė bažnyčia to nekludo ir negali kliudyti; tokius dalykus turi szelpiti kiekvienas žmogus. O reikia atsiminti, kad kaip kas pasiklos, teip ir iszsimiegos. Iszsimėtę po vieną, nesuszglaudę į draugystes ir organizacijas, — mes esame prapuolę žmonės, kurie nieko gero neatlieka nė sav, nė savo tautai.

Szeip mūsų broliai moka susieiti, bet neatneszė niekam naudos, daro tik gėdą sav ir kitiems. Sztai neperseniai buvo czia balikus arba krikščytynos. Žmogus pasikvietė pusėtinai svetelių ir prasidėjo pasilinksminimas. Isz pradžią buvo tyku, bet kada ma kaulės įkaito, pradėjo nekurie staugti, nelyginai vilkai. Negana to: du szvogeriai pradėjo viens kitam leisti kraują ir besidraskydami įvirto į krikę, tai tik per laimę neprigėrė: burdingieris isztraukė juodu už plaukų isz vandenio.

Tai mat, kaip mūsų broliai nemoka atskirti gero nuo pikto; jie iszmano tik pasigėrėmszti, o paskui provotis ir neszi skvajeriui dolerius. Ar gi tai nė gėda daryti teip geriems katalikams? ar tai Dievas teip prisakė? Jie sako,

kad kunigas dovanos nusidėjimą, tai ir Dievas dovanos, lyg kunigas gali atsakyti prieš Dievą už mūsų kaltes.

Koki tamsus czia žmonės, matyt isz tokio atsitikimo. Pas vieną karcziamninką atsirado stebuklai: merga, atsikėlus, pasiskundė gaspadoriui, jog jos kambaryje kas vaidinasi ir neduoda jai miegoti. Gaspadorius, nieko nesakęs, nuvažiavo pas kunigą ir praszė jo atvažiuoti paszventinti namus ir iszvaikyti baidykles. Tik tiek man linksma, kad kunigas nesiskubino bėgti, bet davė gerą patarimą — pritaisyti gerą spyną prie durų, tai nereiks nė szventinti, o paliaus vaidyjęsi.

Tai mat, koks menkas žmogaus protas: tokį karcziamninką grinorka prigauna, o jis bėga velnius vaikyti. —

J. Banis.

Waterbury, Conn. Gruodžio 2 dieną Szv. Kazimiero dr., ant metinio savo susirinkimo, drąsiai pasikėsinos iszrauti szaknį pikto, uzdrausdama savo draugams, net po bausme, isz pinigų kaziruoti, ir kad tai būtų svarbiaus, į savo nutarimų knygas įraszė, kaip įstatų dalį.

Berods, gal tai bus pirmutinė isz lietuviszkų draugyszczių Amerikoje, kuri pataikė užkirsti kelią tam blogiausiam nekurių mūsų brolių papratimui. Dabar nekurie draugai minėtos draugystės turės neatbutinai liautis kaziravę, kadangi jau tai bus prieszais draugystės įstatus ir dargi po bausme. Isztikro, prisistebinti minėtą draugystę ir jos iszmintingą rupestį link savo draugų, galima vien tik pasidžiaugti, kad mūsų tautiečiai kas kart ir prie visokių progų stengiasi pagerinti žemesnių savo brolių gyvenimą.

Kazirninkai, o dargi draugai kokios nebuk draugystės, įpratę isz pinigų loszti, negana

kad patys savę ir szeimyną skriaudžia, bet dar ir draugystei, prie kūrrios priguli, užtraukia didelę gėdą ir pažeminimą.

Vertėtų ir kitoms lietuviszkoms draugystėms užkirsti kelią szakniai pikto, kuri yra tarp mūsų brolių nemažai įsikėrėjus.

Mūsų klebonas, zokoninkas Saurusaitis, netikėtai tapo priškaitytas prie iszrinktųjų (best man), ant airių parapijinio „fairo“. Mat, mūsų piemuo nepasigailėjo nuo skurdžių lietuvių veik per nevalią surinktų centelių iszmėtyti ant airiszko „fairo“ ir tuo padarė savę dideliu ir garbingu, o tuo tarpu kitiems net per daug įkalbinėja, kad: „kas czia bus iszaugsztintas, tas anam sviete bus pažemintas“. To, vienog, klebonas nepaiso, bet kiek galėdamas, nors su pinigėliais, troksza tos nykstanczios svieto garbės. Ne vienas gal pamislyti, kodėl zokoninkas Saurusaitis nesikėlė į teip didelę puikybę, kada Shenandoah pas p. Miłdazį buvo užimtas sziokiu-tokiu darbu, nors lopymu kelinių?

Kun. Saurusaitis isz New York'o partraukė elektriszkas prietaisas, kurios ant „City Hall“, per du vakarus vien lietuviams rodė visokius vaizdelius (Passion Play), o ypatingai Vieszpatis kankynės, kokias nuo turezių žydų ir jų kunigų apturėjo. Pirmą vakarą žmonių buvo mažai, bet antrą (pripuolė nedėlios vakaras) susirinko gerokas skaitlius, o ypatingai moterų. Prie vaizdelių buvo paaiszkinimai ir pritaikytos giesmės, bet ant nelaimės viskas angliszškai, todėl lietuvių visai maža dalis galėjo suprasti. Aiszkino neva ir kun. Saurusaitis, bet silpnai ir maiszytai; kada jis perstatė, visai kitas vaizdas buvo rodytas, o prie to dar buvo susirinkę toki žmonės, kurie be atsakanczio paaiszkinimo negalėjo priderancziai su-

prasti. Kada parodė vaizdą, kur V. Kristus priristas prie stulpo ir kaip nemielas žirdin-gai žydizkų kapitalistų ir kunigų spangi tarnai plaka jį pakilo neiszpasakytas rankų plojimas, o kada Kristus stebuklingai ir visoje galybėje žengė į dangų, tada niekas nė nepleksetelėjo.

Ant paskutinios parodė M. Kinley su spindanciu kryžium, per ką daugelis bobų patikėjo, kad tai buvo Kristus. Minėti vaizdai, prie geresnio paaiskinimo, žmonėms, nieko daugiau nemaciusiems, nė neskaicziusiems, buvo labai akyvi pasistebėjimui.

Įženga buvo 50, 25 ir vaikams 15 ct.

Litografai atsiėmė pusę pėno. Surinkta už tikietus, kaip sako, — \$110,00.

Ant ko jie bus apversti, tai tik zokoninkas ir jo gospadinė turės laimę žinoti.

Bažnytinis.

New Britain, Conn. 30 d. Lapkričio buvo pas mus gar-sintas „V.“ balius su prakal-bomis. Pakviestasis išz Waterbury'o p. J. Tareila laikė prakalbą į apscziai susirinkusį svečių burelį. Kalbėtojas ragino prie mokslo, skaitymo gerų knygų ir laikraszečių; nurodė, kad mokslas yra tai didžiausias mūsų ginklas; kalbino teipgi risztis į Susivieny-jimą arba abelnai į kokias draugystes. Ant galo, pratarė keletą žodžių apie nelemtą atsitikimą Philadelphijoje, Pa. Visa p. T. kalba labai patiko klausytojams, kurie išz išlė savo užsiganėdinimą gausiais delnų plojimais.

Antras kalbėjo vietinis p. V. Glevyczius, ragindamas prie tvėrimo kooperatyviskų bendrovių ir nurodydamas jų naudą; greta to aiškino, kaip mus, prie mūsų neizmanymo, moka isznaudoti žydai ir kiti svetimtancziai.

Sasi inkusiejie užsilakė ramiai ir gėžiai. Po prakalbų prasidėjo pasilinksminimas: sėkiai ir dainos. Balius, gali sakyti, nusisekė, nors vietinis klebonas ir darė kliutis. Pelno bene busią į 60 ar 70 dol. — tą žinosim po visų iszmo-kesczių.

Butų geistina, kad visokiuose susirinkimuose butų visada prakalbos: tada pasilinksminimas butų kassyk sujungtas su nauda. *K. Kukanskis.*

Chicago, Ill. Czia numirė 9 Lapkričio Juozas Banevy-czius, gimęs lietuvis. Jame vargiai buvo kiek tikros lietu-viszkos dvasios, jis buvo per-dėm sulenkėjęs, taciaus jo gyvenimas ant tiek žingeidus išz tulų pusių, jog paduošime trumpas žinutes. Velionis paeina išz garsingųjų Krazių ir tų yra gimęs. Paskutiniam lenkmetyj (1863 m.) jis prisidė-jo prie pakilusių ir kovojo prieš rusiszką galybę; suzeis-tas, jis turėjo grįžti namon, kur ir slapstėsi nuo policijos, iki jo, ant galo, nesugavo; il-gai tardė ir kankinė, rusai ap-sudyjo jį ant smert. Banevy-cziui pasisekė isztrukti ir reikė-jo vėl slapstyti Raseinių ir Krazių apielinkėse; netrukus jį pasaliai iszdavė rusams jo draugas, kun. Fulgentas Liu-tostanskis. Žandarų virszini-ninkui užtarus, Banevyeziui dovanojo mirties bausmę. tik nuvarė Siberijon į katorgą; pabuvęs prie sunkių darbų trejus metus, sėdėjo paskui kalėjime, iki 1883 m. man festas neatleido jam „kaltė“ ir baudos. Tada jis sugrįžo į Krazius, bet neradęs čia duo-nos, atidėjo leistas į Ameriką. Atvykęs, jis apsigyveno Penn-sylvanijoj ir užlibęs ketino parsitraukti pas savę paczią; bet į tą tarpą atsitiko Kraziuose skerdyne ir jo pati Petronėle buvo viena išz tų neturų, ku-rias užkajojo 22 Lapkričio 1892 m. kazokai. Dirbęs dar

kokį laiką Pennsylvanijoje, velionis persikėlė į Chicago ir pagyvenęs tų tulą laiką, numirė varge ir visų apleistas.

„Reforma“.

Brooklyn, N. Y. Jei ką greicziausiai patinka nelaimė, tai mūsų tautietį. Sztai vienuos namuos, ant žydo sztoro, gyvena Zaruskų szejmyna. Tulą naktį jo namininkas Kamandulis iszejo laukan ir už-tiko priemenėj maiszus, pri-kimsztus drapanų. Nusuok-damas tame vagystę, jis persi-gando ir prikėlė gospadorių. Paskui abudu uulipę žemyn, pakėlė riksmą, kad vagys, ir iszbudino žydą. Atsirado tuoj ir policija, o matydama Za-rausko rankoje plaktuką (jis buvo pasiėmęs plaktuką, kai-po ginklą), sako: jus turite buti vagiais. Klausinėjo apie jų, bet kad sztiedu nemo-ka angliszkai ir negalėjo ant klausymų atsakyti, tai ir su-ėmė juodu; kiti užstatė \$500 kaucijos, tai juodu paleido, o prova buvo 27 lapkričio, bet policijos sudas negali sudyti jos ir nusiuntė į grand jury. Ar iszsisuks tiedu žmonės isz-tos nelaimės — dabar nežinia.

Jurgis Jonas.

Philadelphia, Pa. Prie to, ką asz buvau raszęs pereitam „V.“ num., paduodu dar tai, kaip su manim atsitiko sker-dynės dieną. Nekurie Ka-minsko liudininkai prisiekė, jog asz buk iszszokęs išz bažny-czios per langą, o asz pasta-tysiu prieš sudą apie 100 liu-dininkų, kad asz iszėjau per duris; dar iszeidamas, liepiau žmonėms nesigrusti teip smar-kiai. Anie pagarsino teipgi, buk asz nukabinau Dievo mu-ką, o asz turiu kelias deszintis liudininkų, kurie gerai matė, kaip asz iszėjau išz bažny-czios. Asz nuėjau ant sumos į Szv. Stanislovo bažnyezią, o paskui apie antrą valandą, ma-nę nutvėrė, kaipo plėsziką, ant

2-nd ir Carpenter str. apie 14 vyrų-plikbajorių ir pradėjo draskyti be varrento, be poli-cijos, ir nusivilko manę iki 5 gatvės, kur padavė policijai. Policimonai davė lasda per na-gus tiems plikbajoriams, ką laikė manę, ir liepė man eiti savo keliu. Bet asz pasakiau, kad asz neisiu ir noriu, idant aresztuotų manę, — ką gerai mano pažįstami policimonai ir padarė. Apsizurėjęs tų pat, nebradau kieszenuje \$100; bu-vo kieszenuje teipgi bažnyczios ditai, rokundų knygutė ir ke-lios bilos su czekiais — tas viskas dingo išz kieszieniaus, bedraskant manę. Mus palei-do tą paczią dieną be kaucijų, o asz suaresztavau už draskymą ir muszimą szesziš užpuolikus; paskui juos aresztavo dar už iszplėszimą kieszenių. Teip tai elgiasi tie mūsų „dievocziai“.

Aleks. Jocius.

Susivienyimo L. A. reikalai.

Susivien. L. A. kuopoms.

Jei kuri išz Tautiszkio Susi-vienyimo kuopų, ar tai senų-jų, ar naujai susitvėrusių, ne-turi czarterio kopijos, o norė-tų gauti ją, — tai tokios kuopos teiksis kreiptis prie Centraliszkio Sekreteriaus. Centraliszkas Komitetas įstatė to-kį davadą, kad sekretorius, gavęs nuo kuopų pareikalavi-mą, įraszo į atspaudintą kopi-ją kas reikia ir prisiunczia ją prezidentui, kurs, padėjęs savo paraszą ir peczėtį, nusiunczia kopiją tamtikrai kuopai. — Susivienyimo ženkleliai nebus dalinami iki busianczio Seimo.

Centraliszkas Komitetas.

Elizabeth, N. J. Musų kuopa laikė 24 Lapkričio mi-tingą su prakalbomis, p. Pe-truszkevycziaus salėje. Pri-buvo pakviesti kalbėtojai išz Brooklyn'o, Newark'o ir Phi-ladelfijos; klausytojų prisi-rinko pilna sale, kurie buvo regimai užganėdinti išz visko,

o ypacz isz prakalbų. Beveik visi kalbėtojai aiškino darbininkų reikalus ir jų skriaudas; nurodė teipgi Susivienijimo naudą. Prisiraszė prie kuopos 11 naujų sąnarių, užmokėdami po 1 dol. Rinkta buvo ir ant kankintinių, isz ko pasidarė 2 dol. ir 3 ct.

Priderėtų, idant visos kuopos stengtųsi padaryti ant Susiv. labo nors tiek, kiek mes esame padarę. *Sąnarys.*

Naujai prisiraszė prie Susivienijimo Liet. Am.

Philadelphia, Pa. 10 kuopa:

Antanas Hazenbens

Minersville, Pa. 13 kuopa:

Juozas Jasulevyčia

Jonas Kuszlikis

Martynas Tamulevyčius

Motiejus Zuikis

Tam. A. Gruszauckas

Tamoszius Samuolis

Antanas Valinczius

T. Astrumskas

S. L. A. sekretorius.

Aukos A. Gavienui.

J. Perkunas,

Sheboygan, Wis. 1,00

* J. Orininkaitis,

Union City, Conn. -25

Buvo \$2,10

Labu \$3,35

Aukos A. Viztaliui.

J. Lisdas, Plymouth, Pa. -25

Aukos ant besimokinančios jaunuomenės.

J. Orininkaitis,

Union City, Conn. 1,00

J. Rutkauckas,

Cheyenne, Wyo. -75

Szelpkime einanczius mokslan!

Sziadien lietuviszkos jaunuomenės tarpe atsiranda vis daugiau jaunų vyrų ir vaikų, kurie trokštė trokštą iszeiti augsztesnius mokslus, idant įgyti galingiausią ginklą ir pragramą tarnauti savo tėvynei, savo tautai ir savo broliams. Ne-

kalbant jau apie paczią Lietuvą, zinoma, jog ir czion atkeliavusių atsiras nemenkas skaitlius prasimokinusių vyrų, kurie norėtų ir galėtų pabaigti augsztesnį mokslą, bet stokuodami isztekliaus ir nesant isz szalies paszelpos, jie priversti stoti į prascziausių darbininkų eilę ir apversti ant nieko savo gabumą ir mokslą.

Isz kitos gi pusės emus, mums didžiai truksta mokintų žmonių. Nėra, jug, abejonės, kad didžiausius nuopelnus gali atneszti mūsų tautai pervis intelligencija.

Taigi kiekvienas tautietis sutiks su manim tame, jog dauginti mokintųjų skaitlių tarp lietuvių neatbutinai reikalinga. Sutiks ir su tuo, jog tą atsieksim, patys szelpdami einanczius į mokslą.

Per tai kyla tik klausymas, koku budu tą paszelpą suorganizuoti. Nepeiktinas yra užmanymas, kad prie Tėv. M. D. įsteigti tamtikrą izdą, kuris būtų tos paszelpos szaltiniu. Bet gi toks svarbus ir didelis darbas reikalauja teipgi placzios ir pirmvisoko savistovios organizacijos. Rinkimas aukų su pavienių ypatų pagelba sujungtas yra su daugybe kliuczių ir nesmagumų. Atmin-

kite, broliai, kiek daugelis isz mūsų yra nukentėję, berenkant aukas ant Parodos arba kankintiniams. Visai kitas dalykas, kada yra susitvėrus draugystė su centralizška valdžia ir atskiriamis kuopomis. Duokim sav, tegul bus tai draugystė „paszelpos einanczių į mokslą“ su mėnesine mokesstim po 10 arba 15 centų. Sziadien, kilus tautiszkam susipratimui visuomenėje, be abejonės, atsiras nemažai sąnarių. O kada, prie tamtikro davado ir įstatymų, rinks mokesčių kuopų iszrinktiejie perdetiniai po atsakymu, tai bus daugiaus isitikejimo ir noro.

Į draugystę galėtų prigulėti visi lietuviai nuo jauniausio

iki seniausio, vyrai ir moters, dvasiszki ir svietiszki. Prigulėjimas į tą draugystę turėtų būti augszciausia kiekvieno pareiga, kaip augszti yra paczios organizacijos siekiai.

Neabejoju, kad tokiam užmanymui pritaras dauguma lietuvių, o pradėjus tą darbą, mes mokėsim susiorganizuoti, kaip mokėjo Susivienijimas arba ir ta pati T. M. Draug.

Broliai, atsiminkime, kiek visokių lojerių pralobo isz mūsų kizzeniaus, kiek nutuko žydų ir kitokių svetimtauczių isz kruvino mūsų triuso! Argi mes, mokėdami po 15 centų kas mėnesį, negalėtumėme atlikti tokį prakilnų darbą, kaip szelpimas mūsų jaunumenės, godžios mokslo ir iszminties? Meskime tik į szalį nelemtus tuos vaidus, stokime isz vien ir dirbkime viena dvasia ir viena szirdžia, o tas paniekimas ir tas nužeminimas, kurie slogina mus ant kiekvieno žingsnio, liks tik liudnu atminimu mūsų gyvenime. Be mokslo ir supratimo mes esame silpni ir menki, dėlto stengkimės, idant pributų jo mūsų tautai kuonogausiausiai.

Tikiuosi, kad szitas mano užmanymas atitiks sutikimą ir pritarimą. *J. Vieraitis.*

Balsas

į visas Europos ir Amerikos tautas.

Karžygiszkaik kovojanczių su kraugeriais anglais burų reikaluose atsiliepė susitvėrus Szveicarijoje, Zueriche, Susivienijimas vardan tautų tiesos ir priderysczių. Mes norime tą atsiliepinimą paduoti meilingai lietuviszkai visuomenei. Neabejojame, jog jis sujudys ne vieną szirdį, o rasi, iszversz ne vieną gailią aszarą isz dailių mūsų lietuvaiczių akių.

Sztai tas atsiliepinimas.

Pasveikinimą siuncziamo jums visiems, pasveikinimą nuo szalies iki szaliai, nuo miesto iki miestui, nuo kaimo iki

kaimui, nuo žmogaus iki žmogui.

Supraskite tą mūsų troszkimą, pakilusių Europos szirdyje, ir sukilkite jus, visos krikščioniszkos tautos, ir prakalbėkite didžiu balsu, idant jo aidas atsilieptų abiejose pasaulės dalyse, nuo vieno svieto galo iki kito.

Jau suvirsz dveji metai, kaip Pietinėje Afrikoje siunta neliovus smarki kova; isz vienos pusės stoji į neteisingą kovą didelė tauta, kuri vieszpatauja ant visų jurių ir marių, ir stoji prieszais mažą ir nekaltą tautą; jei mes jieszkosime prieszasties tai kovai, tai su gailiescziu turime pasakyti, jog ji kilo dėl troszkimo pinigų ir turto. Kam reikėjo tai galingai marių vieszpatystei su savo placzių-placziausiomis kolonijomis pradėti tą naikinanczią kovą, idant laimėti mažą žemės gabalą, kur gyvena laisvi, prasti ir teisingi žmonės?

Ir kiek neapskaitomų aukų isz žmonių gyvasties, pinigų ir lobio toji karė yra prarijus? Kokias kanczias, kokį gailiestį atvedė tas pageidavimas mamonos?

Dvi žydinczios respublikos isznaikintos, gyvenimai nuėjo su liepsna, bet kova smarkauja tolyn ir neliaus siautus, vien dėl gulinczio po žeme aukso!

Visos apsiszvietusios tautos, o tarp jų ir kiekvienas Britanijos valstietis, neapjakes savo iszdidume, turi isztarti papeikimą tai karei. Ar gali tokios baisybės detis vien dėl aukso? Visasvietinė istorija nepripazįs Anglijai liaurų už jos darbus; o, ne! jos vaikai, skaitydami kruvinus savo nusidėjimų lapus, apkais isz gėdos! Ir jeigu ateis laikas, kada svietimi užpuolikai naikįs Didžiosios Britanijos dirvas, degįs gyvenimus, graibstys senelius, moteris ir kudikius ir žudys juos, — ar tada szita nupuikusi tauta, kuri vadina savę tikejimo

a pgyneju, nemuszis į krutinę ir nesakys:

— „Tai yra tėvų piktadėjystė, kuri atsiliepia ant jų vaikų į trečią ir ketvirtą gentkartę!“

Todėl, Didėsės Britanijos žmonės, išgirskite mūsų meldimą, sugrąžinkite pastoges tai nelaimingai tautai, kuri šiandien paskandinta varguose ir prispaudime. Arba jus norite būti užkurtę prieš kitų vaitojimą? Ar jus tikitės, jog tas baisus vaitojimas, kurį girdite iš moterų ir kudikių lupų, ir tas sunkus dusavimas iš burų krutinių, kurie kovoja už tai, kas jiems švenciausia ir brangiausia, nuskambės be jokio aido? Ar jus nekraujate gėdą ir sarmatą, vietoje garbės ir garsybės, ant savo tautos ir savo panokėjų? Ar neužkabinatė jus ant jų sprando kerszo ir atmonyjimo kardą? Tiesa, esate jus šiandien stiprus ir galingi, bet svieto istorija mums liudija, kalį vieną trumpą nakį pasaulės galybė sutriuska į smulkias skeliaudras.

Ir jus, kitos Europos ir Amerikos tautos, ar neyra jūsų tie sa ir jūsų priderystė užstoti už silpnąjį? Ar galite jus ramiai žiūrėtis, kaip didelis, drutas žmogus tą-o, parsivertęs ant žemės, mažą kudikį ir drasko vieną po kito jo sąnarius, iki iš to kunelio neiszleks paskutinė gyvasties kibirkštis? Ar neapima jūsų baimė, jog kiekvienam iš jūsų gali iszpulti tokia pat dalis? Nuo ko jus laukiate pagalbos? Nuo žmonių, kuriai jus nieko neesate davę? Kas iszties jums reikale ranką, jei jus iszszizadėjote melės ir dūodate vieniems naikinti kitus? Ką vertas atitolintas mūsų sąjausmas, kuris tik erzina nuvargusias burų moteris ir vaikus?

Kur tie pasiszventę vyrai ir tautos isz praslinkusių amžių, kurie skubindavo su paszelpa savo susiedams, kada reikėdavoginti teisingą dalyką? Ar

lietuvų ir lenkų karalius Sobieskis nebėgo vaduoti Viedniaus miestą, kada jį laikė apgulę turkai?

Ar szimtai tukstanczių europiecių neskubino į pagelbą Pasivienytoms Valstijoms kovoje už nepriegulmystę? Kaip daug sykių didėsės Europos vieszpatystės isziskzdavo, idant suszelpiti Graikiją? Ar-gi tos tautos, kurios yra gavusios pagelbą isz savo susiedų rankos nori likti nedėkingomis žmonių akyse? Ar naujas szimtmėtis butų teip jau nuskurdęs ant pasiszventimo?

Mes tam netikime. Mes nenorime ilgiaus kaisti isz gėdos ir neszioti tą sarmatą. Tai yra szirdies skausmas, kada mes kreipiamės prie jūsų, pačorios senjo ir naujojo svieto tautos, ir praszome: „Rinkitės kruvo-mis, darykite susiriinkimus ant 1 gruodžio 1901 m. ir reikalaukite nuo savo valdžių, kad jos susitartų ir isz vieno tą karę užbaigtų“.

Ir jums, jus vieszpacziai ir vadovai visų szalių ir žemių, mes siuncziamo mēldimą: iszklausykite savo tautų balsą, turėkit susimylėjimą ant tų nelaimingų moterų ir kudikių tolymam svieto kraszte, ir padėkite galingą savo žodį ant svarsezių, idant persvertų žmoniškumas ir teisybe. Zuerich, 30 spalnio 1901. Vardan Su-sivienyjimo: Hein. Melatta Elmer, John Frey, Zollikon.

Baltramiejaus naktis.

Prospero Merimee.

(Žiur. num 49).

Kapitonas kelis syk perėjo iszilgai kambarį, ir paskui drebaneziu nuo sujuszimo balsu tęsė toliaus:

— Netrukus, prieš manę sukilo visi pastoriai ir veidmainiai. Man tiek rupėjo jų lojimas, kiek ir jų pamokslai. Viens bajorėlis, neva kunigaikštis, norėdams įtikti Con-dee, tyzcia pavadino manę vi-

sų mūsų kapitono akivaisdoje nususeliu. Asz teszkiau jam per žandą, o paskui perszoviau jį dvikovoje. Hugenotų kariu-menėje budavo po dvyliką dvikovų (duelių) kasdien, bet mūsų generolai nuduodavo, jog jie nieko apie tai neziną. Vienog, tik man vienam ne-perleido, ir bausdams vieną manę, kunigaikštis Condee norėjo duoti paveisdą visai armijai. Visi didžiunai ir — turiu prisipažinti, — pats admirolas Coligny užstojė už manę ir — man tapo viskas dovanota. Bet kunigaikszcio kersztas tuo nepasisotino. Vienoje kovoje asz turėjau po savim szaulių (strielezių) burelį; asz ėjau visada pryszakyje: mano szarvai buvo dviejose vietose perskriosti, kairęją ranką man perdurė smaigsz-czių; isz to kiekviens galėjo matyti, kad asz nesigailėjau savęs. Man liko isz viso tik dvideszimts vyrų, o ant mūsų ėjo visas karaliskos gvardijos batalionas. Kunigaiksztis Condee liepia vienu braukszmu szauti... asz praszau nors dviejų tuntų raitarijos... o jis vadina manę... szesz-kium!

Bernardas pakilo ir paėmė brolį už rankos. Kapitono akys degė rustumu ir jis tęsė, neliaudams vaiksztinėjęs:

— Jis pavadino manę sziaudaduziu tų visų plikbajorių akyse, kurie, praslinkus keliems mėnesiams, pametė jį muszyje prie Jarnac ir davė užmuszti jį. Man dilgtelejo mislyje, kad man vienas galas — numirti. Ir asz szokau ant szveisterių, prisiekdamas toje valandoje niekad daugiau nekariauti už tokį neteisų kunigaiksztį, jei man bus lemta iszlikti gyvu. Sunkiai sužeistas, asz nukritau nuo arklio, ir buzciau radęs galą, kad vienas isz kunigaikszcio Anjou bajoras, Beville (katalikas), tas pusprotis, su kuriuo mudų šiandien pietavome, nebutų

apgynęs manę. Jis nuvedė manę pas katalikiszką kunigaiksztį Anjou. Su manim dailiai visi apsieidavo. Asz troszkau atmonyjimo. Manę visi glostė, kalbino isztot tarnauti mano geradėjui, kunigaiksz-cziui Anjou. Man nuolat kartojo szitą eilutę:

Omne solum forti patria est, ut piscibus aqua.

Perimdavo manę piktumas, jog protestantai kviesdavo svetimuosius musztis į mano tėvynę... Vienog, nesislepsiu ir pasakysiu tav tikrą priezastį, kuri pabaigtinai privertė manę atsidėti ant to manę at-sivertimo į katalikystę: asz troszkau atkersztyti — ir tapau kataliku, tikėdamas, jog susitiksiu kovos vietoje su kunigaikszciu Condee ir užmuszti jį. Bet tulas nenaudėlis atli-ko už manę tą darbą biauriu budu... Pasibiaurėjęs tokia užmuszėjyste, asz užmirszau savo neapykantą... Asz macziau jį sukruvintą isiutusių kareivių naguose; asz iszgriebiau jo kuną isz jų rankų ir apdengiau savo skraiste. Bet asz buvau suverztas tada su katalikais; asz turėjau po savo valdžia jų joczzių (raitelių) eskadroną; asz jau negalėjau jų daugiau pamesti. Bet asz galiu suraminti savę tuo, jog padėjau, kaip man rodosi, nemažai nuopelnų ir hugenotų partijai. Asz visą laiką steng-davausi, kiek nuo manęs pri-gulėjo, sumažinti baisybę tikėjimiskos karės; ir man lemta buvo atvaduoti nuo prapul-ties daugelį senųjų savo sėbrų.

— Olivier de Bassville vi-siems pasakoja, jog tik tav turi padėkavoti gyvas iszlikęs.

— Ir sztai — asz katalikas! — toliaus kalbėjo Jurgis lėtesniu balsu. — Katalikiszkas tikėjimas nemenkesnis už visokį kitą, nes jame geriaus pri-siėmus veidmainystė. Dirstelk į szitą Dievo Motinos paveiks-lą: tai yra ne keno paveikslas, tik susidėdanczios merginos,

italietės; o veidmainiai gėrisi mano maldingumu, zegnoda miesi prieš tą netikrąjį Dievo Gimdytoją. Tikėk, jog man su jais daug smagiau, negu su žiauriais hugenotų pastoriais. Asz gyvenu pagal savo norą, tik šiek tiek nusilenkdamas visuomenės nuomonėms. Nedidelis daigtas, jei parsieina atsilankyti bažnyčioje! Asz neinu tų tarpais pasidairyti į gražias moteris. Prireikėjus nuodėmklausio (spaviedninko) — ne daug tame vargo! Sztai asz einu išpažintin pas puikų pranciszkonų minyką, buvusį szaulių pulke, ir jis už vieną musztinį suteikia man nusidėjimų atleidimą, o be to dar apsiima atiduoti meilės rasztelius mano numylėtinėms, kurios ateina pas jį išpažintin. Nubausk manę, Dieve! bet tegyvuoja katalikiszkos miszios!

Bernardas negalėjo suvaldyti nusziszyposjimo.

— Sztai, — primetė kapitonas, — mano maldaknygė.

Ir jis trenkė broliui knygą su brangiu apdaru, aksominėje dėžutėje su sidabriniais sagcziais.

— Szitos „Gadzinkos“ atstoja visų jusų maldaknygių.

Bernardas perskaitė ant apdarų: „Karaliszko dvaro Dienknygės“.

— Dailus apdarai, — pratarė Bernardas niekeziudams ir sugražino broliui knygą.

Kapitonas praskleido knygą ir padavė, szypsodamos, Bernardui. Szits perskaitė ant pirmosios pusės: *Stebuklingas gyvenimas didžiojo Gargantua, Pantagruelio tėvo paraszytas M. Alcofubraco'o, iszrastojo kvintessencijos*.

— Pasznėkėsi apie tą knygą, — suszuko, juokdamasis, kapitonas; — asz statau ją augszcziaus už visas teologiiskas Genevos bibliotekos knygas.

— Sako, jog tas, kurs paraszė szitą knygą, buvo visomis pusėmis mokintas žmogus, bet

jis savo mokslą apvertė ant blogo darbo.

Jurgis patraukė pecziais. — Perskaityk szitą knygą, Bernarde, o paskui pasakysi man savo nuomonę.

Bernardas paėmė knygą, o valandėlę patylėjęs, pratarė:

— Man koktu, kad piktu mas, apėmęs tavę, nors ir teisingai, ant trumpos valandėlės, privertė tavę teip pasielgti, jog tu, be abejonės, kada-nors gailėsi savo žingsnio.

Kapitonas nulenkė galvą ir tartum su atyda žiūrėjęs į marginius ant isztiesto pokojomis kauro.

— Kas buvo, tai buvo, — pratarė jis ant galo, isz gilumos atsidusėjęs. — Galbut, asz kada-nors grįsziu prie hugenotų pamokslų, — pridurė jis linksmiaus. — Bet užteks tos sznekos; prisizadėk nekalbėti daugiau nieko apie tuos nuobodžius dalykus.

— Asz tikiuosi, kad tavo paties protavimai padarys daugiau, negu mano kalbos ir prisznėjimai.

— Tebuna teip! Dabar pakalbėsime apie tavo reikalus. Ko tu tikėjaisi, norėdams įsprausti prie karaliaus dvaro?

— Asz dedu daug ant to, kad turiu gerus laiszkus į admirolą Coligny; jis galėtų primti manę į savo dvariszkių tarpą ir siųsti drauge su jais karėn, į Nyderlandus.

— Netikęs tavo užmanymas, — atrėmė Jurgis. — Žmogui, kurs atranda savyje gana drąsos ir moka apsieiti su kardu, nepritinka, nežinia kam, eiti į keno pakalikus (liakojus). Velyt įstok laisvanorių į karaliszką sargiją, į mano tuntą sparzczios jotės (kavalerijos). Tu eisi į karę po admirolo vadovyste, kaip ir mes visi, bet tada tu bent nebūsi niekeno tarnu.

— Asz nejauciu nė mažiausio noro įminti į karaliszką sargiją: asz net biauriuosi jaja. Asz mielai pastocziau

tavo tuntos kareiviu, bet mano tėvas geidžia, kad atlikeziau pirmutinį karės žygį po staczia admirolo vadovyste.

— Isz to asz jus pažįstu, hugenotai! Jus neliaujate kalbėję apie vienybę, o labiau už mus persiėmę piktais atminimais.

— Kaip tai?

— O teip! Jusų akyse karalius visada esąs terionu, Achavu, kaip jusų pastoriai tauzyja. Bet ką asz szneku! Tai, pagal jus, nė ne karalius: tai įsibriovėlis! Jug numirus Liudvikui XIII, Prancuzijos karalius — tai Gasparas I (Coligny).

— Kaip tu negražiai tyezijosiesi!

— O galų-galuose, vienas daigtas vertas kito: ar ne vis tiek, — tarnauti senamjam Gasparui, arba kunigaikszcziai Guize'ui. Ponas Chatillon (Coligny) puikus vadovas ir tu, budams po jo ranka, tikrai pažįsi, kas tai yra karė.

— Net ir nedraugai guoduoja jį.

— O tuotarpu vienas szuvis isz pistalieto meta ant jo juodą taszką.

— Jis darodė savo nekaltybę, o ant galo, visas jo amzius liudyja, kad jis negalėjo dasileisti to.

— Ar tu pažįsti lotyniszką patarlę: *fecit, cui profuit* (padarė tas, kam isz to nauda)? Be szito szuvio hugenotai nebūtų apėmę Orleano.

— Nedidelis daigtas! vienu žmogum katalikų partijoje tapo mažiaus, tai ir tiek!

— Teip, bet kokiu žmogum!

— Vis viena. Jei asz pradėcziau skaityti visas Guize'ų piktadėjystes, tai iszeitų ilgą litaniją. Vienog, idant sugražinti Prancuzijai ramybę, asz padarycziau sziteip, jei bucziau karaliu: asz sukiszcziau visus Guize'us ir Chatillon'us į drutą szikszzninį maįszą, aklaį užriszcziau jį ir į trenkcziau į vandenį, pririszęs tukstantį svarų sveriantį akmenį, kad jie neiszkiltų. Yra

ir dar keletas ypatų, kurias asz mielai įkiszcziau į savo maįszą.

— Gerai, kad tu ne Prancuzijos karalius! — nusijuokė Jurgis.

Nuo tos valandos pradėjo broliai sznekėtis linksmiaus ir smagiau; jie metė szalin politiką su religija ir papasakojo viens kitam viską, kas buvo su jais atsitikę nuo persiskyrimo.

Į tą tarpą iszgirdo gaudziant bažnyczios varpą.

— Beje! — suszuko kapitonas, — droziam sziądien ant pamokslų; isz tikrųjų — tu tų smagiai pasilinksmįsi.

— Dėkui tav, bet asz neturiu dar palinkimo pavirsti į kataliką.

— O bet gi eikime, miels brolau! sziądien sakys pamokslą kun. Lubin. Jis pranciszkonų zokoninkas, kurs moka padaryti tikėjimą tokiu juokingu ir linksmu, jog žmonės miniomis renkasi paklausyti jo. O sziądien dar be to szv. Jokubo bažnyčioje bus visas karaliaus dvaras; ir tai labai verta pamatyti.

— O grovienė de-Turgis teipgi bus ir nusiims nuo veido maską?

— O kaip, ji be abejonės bus. Jei tu nori, kad ji užtėmytų tavę, tai po pamokslu atstok ties durimis, ir jai iszeinant, paduok szventinto vandens. Tai yra viena isz smagiausių apeigų katalikiszkoje bažnyčioje. Mano Dieve! Kiek dailių rankuczių asz esu paspaudęs, kiek meilės laiszkelių esu įspraudęs, paduodams szventą vandenėlį!

— Iszties, tu manę gali suvilioti, bet tuo szventintu vandeni asz teip biauriuosi, kad rodos niekad nedasilytėsiu jo.

Kapitonas, kvatodamas, perkirto brolio kalbą. Abu užsimetė skraistes ir nudružino į Szv. Jokubo bažnyczią, kur buvo jau susirinkus apsti draugija — vis žmonės augsztesnio padėjimo ir pagarbinti svieto akyse.

(Bus dar)

Isz visur.

Czekai pravoslavų iszapžinimo, gyvenantieji Rusijoje, paraszė Szvencziausiam Sinodui praszymą ir renka paraszus, kad pravoslavų bažnyčia pripžintų už szventąjį garsingą Czekų reformatorių Joną Husą. Ober-prokuroras Pobiedonoscev buk tinka ant to. Apkvaiteliai nori atimti nuo Huso teip gražiai užpelnytą garbę ir padaryti jį kokia szmekla.

Danija pardavė Suv. Valstijoms už 5 mil. dolerių prigulincias jai salas Rytinėje Indijoje. Kaip neteisingai įgijo tas salas, teip begėdiszkai ap-leido jas.

Vokietijoje, prasikalto prieš įstatymus, kaip rodo statistika: moterų — 1882 m. 62,615, o 1899 m. 74,823; vyrų — 1882 m. 267,353, o 1899 m. 403,316.

Mieste Wrzesnia, Prusų Lenkijoje, vaikai mokslin-czijoje užsispyrė, kad juos mokintų tikėjimo dalykų ne vokiszkai, bet lenkiszkai. Už tai valdzia apkaltino ne vien vaikus, bet ypacz jų motinas ir yvairias budais nubaudė jas. Nežiurint į tai, 15 mergaiczų isz naujo užsispyrė negiedoti vokiszkos tautiszkos dainos „Ich bin ein Preusse“ (asz esu prusokas), teisingai sakydamos, kad jos esą lenkiutės, o ne prusaitės. Isz to vėl kilo persekiojimas ir baudimas mer-gaiczų, o teip-gi jų motinų.

Berlyne, į miesto rodą iszrinkta dabar 28 dumcziai (rodininkai) isz socialistų; tokiu budu, didmena rodos sudėta isz socialistų, kurie ir valdys miestą pagal savo pažvilgius. Kaizeris baisiai piktas ir susikrimtęs isz tos priezasties. Kad pabausti berlyneczius, jis isz-važiao gyventi ant visos žie-mos isz Berlyno į Potsdamą.

ZEMIU DULKĖS.

APYSAKA,
lenkiškai parašyta M. Radzevyčiūtės.

(Tasa.)

— Jaunystė turi geras savo ipatybes, turi ir paklydimus, — išgirdo, pasislėpęs, tolesnę kalbos tąsą: — drąsą ir pasišventimą. Tik drąsa esti tankiai padukimu, o pasišventimas tankiai auka be vaisių. Teip sakydamas, neprikišu tav, jaunasis Kareivi, o tik persergiu. Išrodai man vaiku, gal esi už mus senus geresnis, laimingesnis! Įsakiau Švedui ir Rupinui, kad man duotų žmogų — išrinko tavę. Didė tav garbė, didis atsakymas. Ar supranti manę aiškiai?

Raului pasirodė, kad žmogus į jį žiuri ir jo klausia; nejuočiomis dirgtelejo, tik štai vienas klausytojas atsikreipė ir mėnesienoje žengė kelis žingsnius. Buvo tai smulkus, juodbruvas dvaro arklininkas, jaunasis jo brolis — Martynukas. Prisiartino prie senio, pabučiavo į ranką, o paskui, tartum kareivis, išsitiesė.

— Suprantu! — atrėmė stačiai. — Nesibijokite mano ugio ir metų. Tris kartus bebando mas bėgiojau pas jus su tomis popieromis. Pirmą kart mažai ką numaniau irėjau lyg apičiu-poms. Už tai manę sugavo ir baudė! Bet kitą kart jau permaniau, žinojau, ką nešas ir, kaip nuo oro, neliko nuo manęs pėdsako, o jau trečią kart tai visai supratau dalyką ir nuo to laiko atsidėjęs esu už tai ne tik kailį, bet ir galvą padėti. Pamatysite!

— Saugok, Dieve, nuo tokios nelaimės! Galva tavo reikalinga žemei ir turi saugoti ją. „Bukite gudrus, kaip žalčiai“ — sako raštas. Aš tav atkartuju tai ir neliausiu kartojęs. Klaupk dabar!

Martynukas atsiklaupė, o senis atsistojo, iškeltą jo ranką padėjo ant senų knygų ir liepė sekti:

— Aš, Martynas Kareivis, turėdamas liudininkus — Dievą ir visus čia esančius, — prisiekiu, kad visadušia, mislim ir pajiegomis įstojų į tarnystę Žemaičių škaplieriaus, prižadavęs visą savę pavesti tam dalykui per visą gyvastį, savo vyresniųjų klausyti, savo brolius gelbėti, prieš svetimus žmones tylėti. Jeigu aš prasi-kreipčiau ir išduočiau, nubausk manę, Dieve, nubauskite manę žmonės, kurie girdite tuos žodžius! Amen!

— Amen! — iškilmingai, atkartotojo tris balsai.

Senis prikėlė vaikiščių nuo žemės, užmovė ant kaklo raudonus škaplierius ir pabučiavo, kaip brolij. Kiti padarė tą pat. Tada Raulas

pamatė ir pažino.

Pažino senį Švedą ir Roziukę.

— Ką liepsite daryti? — paklausė Martynukas iškilmingu balsu, išrodančiu stebėtinai, sulyginant su vaikiška jo žmogyste.

— Turi klausyti šitos merginos, išmintingos ir geros. Turi buti tolesne kilpa to retėžio, labai ilgo, kurio galo ir pradžios aš pats nežinau. Dieve tav padėk, jaunas Kareivi! Galbut, sulaukęs mano metų, pamatysi geresnes dienas. Tuo tarpu dirbk, kaip skrusdė, protauk kaip erelis, o kaip žaltys, buk gudrus... Gali eiti!

— Eime! — sukuždėjo Martynukas Roziukei...

Ji kreipėsi prie Švedo.

— Rupinas liepė man pasiteirauti apie naują siuntinį, ar mums nėra nieko?

— Yra pilnas maišas laikraščių. Pakiškau jį po akmeniu-ties Raulo koplyčėle, pakelėje— nuo žiemų. Ar rasi?

— Rasiu. Rupinas liepė teip-gi įduoti jums pinigų, ką per tą laiką surinko. Atsiuntė man, nes pavakare buvo pas jį du valdininkai, neva drožinių pažiūrėti. Įsakė jus persergėti...

— Gerai. Tai-gi pas jį neisiu, o ryto anketi vėl vaziuoju — tuščioms! Į aną kraštą!

Parodė ranką į vakarus.

— Ar greit sugrįšite?

— Tik ant Šidlavos atlaidų.

— Dieve palaimink ir laikyk sveikus! Tegul bus pagarbintas!

— Ant amžių. Amen.

Mergina su Martynuku palenkė galvas ir pradėjo leisti kita puse pilkalnio.

Pakilo ir nepazįstamasis.

— Laikas ir man! — tarė. — Senoms kojoms ilgas kelias.

— Pavėžysiu! — pasisiulė Švedas.

— Ar kad pamatytų kad mudu drauge?

Ar atsimenate, kaip jus užpernai paėmė į kailių ir manęs klausė, ar pažįstu Švedą ir ar mudu suteikiava? Pažįstu, sakau, o ką su suteikimu, tai kaip aš, bajoras, galiu suteikti su tamsu, kvailu muziku? Teip pasakiau tada, o ką pamislytų dabar, jeigu aš su tuo pat Švedu vaziuočiau naktyje drauge? Paleido manę, teip pasiteisinus.

— Klystate tamista! — atsiliepė kaimietis. — Paleido dėlto, kad manę kvošiant, ant to pat klausymo atsakiau: visai nesuteikiu, nes ponas tai pirmiausias mano priešas ir pagal gimimą ir pagal kalbą, o dvaro užvis neužkenčiu ir aplenkiau jį istolo, kaip širšių lisdą!

Bajorėlis gardžiai nusijuokė.

— Atsėinyjai man su priedu, Švedai!

— Dėlto, kad teip nemislyjau, tai pasakiau... Laikas ir ponui keliauti, laikas ir

man. Šidlavoje pasimatysime. Dar turiu vieną reikalą. Davė man už dyką iš anos pusės studentai tukstantį knygučių, idant jas tarp žmonių išdalinčiau. Liko dar dvidešimts ir tas jau čia paliksiu.

Siekė į antį ir ištraukė ploną knygutę su geltonais apdarais. Bajoras paėmė vieną, o kitas sugrąžino atgal.

— Sėkite, Svedai, geras tai grudas ir tegul jums Dievas padeda! Likite sveiki!

Spustelėjo viens kitam ranką.

Nepažįstamasis išnyko toje vietoje, kur nuėjo Roziukė. Švedas praėjo pro šilį užsislėpusio Raulo. Matyt, pažinojo tų kiekvieną krumą, šaknį, šaką, nes leidosi greit ir patylomis, paskui dar valandėlę buvo girdėt atsitolinantieji žingsniai; ant galo, viskas nutilo, dingo, išsiskirstė, o Raulo galvoje liko įspauda, lyg klejojant ligoje.

Pradėjo ir jis leistis nuo kalno, teip užsimastęs, jog neuztėmyjo, kaip ištolo dar vienas žmogus, prigulęs prie žemės, šliuozė kaimo link; nebuvo tai nė Svedas, nė tas nepažįstamasis dvarionis. Įstebilyje akis į žemę ir apsiaubtas mislimis, ėjo jaunužis pamazi ežiomis, tarp apnuogintų po javų lysių. Įspaudos maišėsi jo galvoje be jokios tvarkos. Mergina, kurią tiek kartų nemandagiai užkabino, žmogus žiurint neapšviestas ir ans Kareivis, basas penkiolikos metų piemu, kuris toliaus savo parapijos rubėžių nieko nėra matęs!... Kalbėjo jie dabar jo dušiai įstabiu liežiuviu, stoji prieš jį, kaipio tie garbingi žemės tėvunai ir ukiečiai, apie kuriuos anšyk šnekėjo Rupinas. Tos skrusdės rinko šapus, dulkes, spyglius ir septynis syk daugiau sveriančią už savo pajiegas sunkenybę vilko į skrusdyną, krovė dešimtimis metų spiečiančius kupstus, ir niekad neilso. Eidamas teip užsimastė, jog tie laukai ir dirvos išrodė jam lyg girios plotas, sudaigintas kandžių, o tos grintelės, lyg išmėtyti skrusdynai, sukrauti milijonų, užsikirtusių į darbą, išmanančių savo triusą. Štai priešais kas-žin kas švystelėjo ant ezios. Pasilenkė. Gulėjo tų mažutėlė knygutė, kurią nepažįstamas žmogus slapta pametė, kaip sėjikas grūdą. Ji buvo palikta varguoliams darbininkams, basiems piemenėliams, kurie, lyg paukšteliai, anksti atsikėlę, ras tą grūdą ant ezios pasotinimui dušios. Raulas ją paėmė.

Apie žemę! — perskaitė ant apdarų ir jau atgal nepadėjo, tik įsikišo į antį. Kartais paviršium skrusdyno žvilga kvepenčių sakų grūdėliai — tokiu kvepylo trupinėliu rodėsi jam toji knygutė...

X.

Piršlybos.

Pasibaigė rugpiūtė, užbaigtos buvo ir triobos Bubiuose. Dirbo tų talka. Raulas nesigai-

lėjo nė pinigų, nė vaišinimo, pats švintant stodamas prie darbo, sparčiai skubino, padėjo jam kaimynai ir giminės. Matyt jau buvo baltas kaminas, žibėjo auksinis stogas, augo, kaip ant mielių, kluonas ir tvartai.

Triobos buvo rupeštingai ir dailiai įstatytos, užnešė ant užrubežio tvarkos ir valumo. Kas jas pamatė, džiaugėsi ir stebėjosi, o pats Raulas žiūrėjo ant jų su didžiu smagumu ir pasididžiavimu.

Ateidavo pirmutinis išryto, o grįždavo atgal paskutinis, žvaigždėms jau žibant. Neišpaskaitai buvo jam mielos tos naujos sąsparos, tas žemės plotas, prirengtas pirmam naujo savininko pasėliui. O tuo tarpu slinko neįtomomis dienomis ir savaitėmis; net persigando vieną vakarą, tikrai euskaitės laiką, praleistą tarp savųjų. Turėjo buti to atsilankymo tik savaitė, o pavirto į keturis mėnesius ir tik trijų dienų nepriteko iki Šidlavos atlaidų, Švenčiausios Motinos Užgimimo.

Laiškai nuo Matschke's pradėjo eiti retyn, turbūt baisiai užpykę ant pabėgėlio, nenorėjo daugiau atsiliepti. Teisybė, jis buvo pabėgėlis, parduotojas ir nedėkingas...

Nors jo nieks nematė ir nebaudė, vienog, apkaito iš gėdos ir, nuleidęs galvą, ėjo lyg praskaltėlis, prisiekdamas išvažiuoti butinai ateinančią pėtnyčią, pergalėti giminių žodžius ir ašaras.

Ką-tik įstojęs į vieškelį, išgirdo vežimo dardėjimą ir arklių prunkštimą; atsigrižo.

Tą vakarą buvo šviesu, tai-gi iš tolo pažino senio Švedo šyvi su sarčiu ir emė eiti lėlyn.

Neužilgo vežimas pavijo jį, o Švedas, sėdėdamas ant sukrautų statinių ir pundų, pasi sveikino Dievo vardu.

— Dėduks turite geras akis, kad pažinote manę! — tarė jaunužis, nusiimdamas kepurę.

— Ir pažinau ir atsiminiau, nors tavę mažai mačiau! — ištarė senis, leisdamas arklius žingine.

— Ačiu už atmintį!

— Ar tav rodos, kad dėl tų pinigų, ką davei mano vaikams padegėliams? Tai mat, kad ne. Įsitemyjau tavę už tavo protą ir išmintį! — traukė Švedas toliaus, užkabinęs vadžias už lūšnies ir traukdamas iš kišenius pypkę. — Kici parneša visokias paleistuvystes ir siautimus iš svetimų šalių, o tu parnešei teisų skatiką ir mokslą. Ta tavo triobelė bus geru pamokslu ir pavyzdžiu!

Parodė ranka triobų link.

Raului pasidarė nesmagu, teip giriamam, prisipažinti, kad neužilgo išvažiuos, tai-gi permainingdamas kalbą užklause:

— Ar namieje dabar užtruksite?

(Toliaus bus).

Rusijos valdžia teip asztriai apsieina su lenkiszka „Gazeta Warszawska“, jog ji, išgyvenus 128 metus, turėjo paliauti iszėjus.

Kaip jau buvo minėta, Holandijos karalienė labai nesutinka su savo vyru, kunigaikščiu Henriku. Tas kryžiokas didelis paleistuvis, baises girtuoklis ir besotis, o prie to visko ir kazyrninkas, per ką prisidarė baisybę skolų. Susibaręs su karaliene, jis isztiko ją per veidą kumszczia; už karalienę užstoję jos adjutantės majoras van Tets, tada ans kryžiokas pavadino jį į dvikovą ir sunkiai sužeidė kardu, isz ko van Tets pasimirė. Ne kiteip, kaip karalienė turės persiskirti su tuo nenaudėliu ir iszvaryti jį isz savo žemės.

Į Rymą nuvažiavo isz Denver, Colo., vyskupas Myk. Matz (turbūt, kryžiokų veislės); jis turi didelius reikalus, rasi nori gauti nuo popiežiaus pavelyjimą smarkiaus supanczioti savo diecezijoje svetimtauczius. Tę jis susitiko su kitu kunigu Cushing'u isz Amerikos ir pradėjo tarp savęs ginčzą. I-z ginčų kilo barniai, riksmas ir musztynės. Į augsztos Vatikano kolegijos rumus atbėgo policija ir vos suvaldė duszių ganytojus. Vargiai teip pritinka elgtis tokiems dangaus iszrinktiems.

Anglijoje, yra 1,082,649 moterų daugiau negu vyrų; jei teip eis moterų priaugimas, tai į szimtmeczio galą anglaičių bus 3 mil. daugiau negu vyrų.

Mieste Poznaniuje, (Prusų Lietuvoje), vokiecziai apsudyjo ant dviejų metų kalėjimo d-rą Rakowski, redaktorių laikraszczio „Praca“, už tai, kad Rakowski buvo iszpeikęs vyriausią postmeisterį v. Podbielskį (dabar ministrą).

Į Lvovo universitetą (Galicijoje) užrašė studentėmis 62 moters, tarp jų 16, kaip tikros studentės. Dabar kyla klausimas, ar joms, kaip ir studentams vyriskos lyties, ne išpuola paskirti stipendijų.

Vokietijoje, pusė milijono darbininkų sziadien gangariuoja iš bado, nes neturi ant žiemos darbo. Ir iš Vestfalijos, o teip gi Hessen'o žmonės grįžta namon, tarp jų ir mūsų lietuviai.

Rusijos apszvietimo ministras Vannovski pameta vietą nuo Naujų metų; priežastis ta, kad jis nesutinka su vidaus ministru Sipiaginu; Vannovskis buk norėjęs szvelniaus apsieiti su studentais, o Sipiagin perkalbėjo carą, kad asztriai baustų studentus, dėl baimės.

Vokiszkioji valdžia patupdė ant dviejų mėnesių į kalėjimą du iš redaktorių socialistiszkio laikraszcio „Vorwaerts“ už tai, kad nupeikė vokiečių darbus laike skerdimo kiniečių.

Odesoje, Rusijos mieste, ne seniai sudegė milžiniški namai su daugeliu krautuvių, aptieka ir tt.; pragaisztį apskaito į 800 tukst. rub. Trečiam gyvenime buvo mergaičių mokslinyczia, į kurią buvo jau susirinkusios visos mokininės priesz pat gaisrą. De gant namams, nebuvo kitokios rodos, kaip tik mėtyti mergaites per langą; maszinistas Kravcenko ir dvejetas ugnia gesių, nežiurėdami pavojaus, iszmetė mergaites ant isztiestų audeklų; o mergaičių buvo net 250! Viena tik neiszliko gyva ir dar 4 nesuranda. Gynė namus kaip tik galėjo ir, zinoma, tiek tie sermėgiai kuriuos visur stumdo. Du isz ugniagesių palydėjo liepsnose gyvastį, daug apsvilo. Ir ką jie, ar jų vaikai gaus už tai? Kad juos būtų caras nusiun-

tęs kapoti svetimus, nieko nekaltus žmones, padėkim į Kinus, tai už kiekvieną užmusztą butų gavęs po kryžių ar po szimtinę. Bet kada žmogus iszgelbsti kitą žmogų nuo mirties ir prie to susizeidžia, tai jį pavaro nuo tarnystės ir liepia elgėtauti. Teip bus ir tais sermėgiais, kurie iszgelbėjo pus-treczio szimto mergaičių.

Susirinkimai.

Philadelphijos „T. M. D.“ kuopa laikys susirinkimą 17 d. Gruodžio vakare salėje Lietuviszko nepriegulmingo klubo. Visi sąnariai užpraszdomi susirinkti, ypacz, kurie dar neatsiėmė knygas „Baudžiava Lietuvoje“ ir „Geologija“. Teip gi ir norintieji naujai įstoti į „T. M. D.“

Komitetas.

Torrington, Conn. Vietinė T. M. D. kuopa 15 d. szio mėnesio, 4 valandą po pietų, t. y. tuoj po Algerdo draugystės susirinkimo, laikys savo metinį susirinkimą, svetainėje „Kniths of Pithians Hall“.

Sąnariai turės užsimokėti metinę mokesztį po 60 ct.; kas neyra gavęs paskutinio iszleidimo knygučių, galės atsiimti; bus teip gi rinkimas vietinės kuopos vyriausybės. Užpraszdomi visi sąnariai ir norintieji įsirasztyti į T. M. D.

Kuopos vyriausybė.

Lackawannos geležinkeliu Kaledų kelione in Washington, D. C.

Nuo 12 Gruodžio mūsų agentai pardavinėja ypatingus tikietus kelionei į Washington'ą D. C., kurie tinka nuo 21 iki 31 Gruodžio kiekvienam laike ir ant kiekvieno trukio tų ir atgal.

W. Matusевичius.

Uzdėjan krautuvių visokių tavorų kaip ant tai: marezklinių, kalnerių, naktalų, petneezų, visokių skrybėlių, pagal madą overkotų marezklinių ir dar kitokių daigtų. Teipogi lafkau ir kriaucziszką szapą, siuviu drapanas dailiai ir pigiai. Lietuviai jeigu einat pas žydą, geriaus elkit pas savo tautietį 112½ E. Main st. PLYMOUTH, PA.

Kas prisiūs 25 ct. paczto markėmis ant žemiaus padėto adreso gaus puikų tautiszką Paveikslą, tai yra D. L. K. Keistutį su Byruta. Adresuo kit teip

V. Kudarauckas,

Bx 234 Lawrence, Mass.

Juozas B. Dainis

107 Hill Side & Northampton st. WILKES-BARRE, PA.

Uzsidedo naują Salooną, kur galima iszsigerti skanaus alaus ir užsi-rukyti kvepentį cigarą.

HOTELIS

W. SUCKAUS

Galima gaut pas jį visokios arielkos, vyno, skanaus aluczio, kvepencių cigarų.

Teipogi užlaiko dėl pakelevingų ir szejp žmonių nakvynę ir valgius in laiką, teipogi užkandį kožname laike.

Fanai dėl atvėsimo laike vasaros karszcio. Intaisymai ko puikiausi.

Nepamirszkite atsilankyti o busite užganėdinti visame.

Vincas Suckus

98 Northampton Street WILKES-BARRE, PA.

Užlaikau didžiausę krautuvių Rėmų krautuvių ir pigiausiai parduodu kaip visi, rėmų galima gauti visokio gatunko dideliu pasirinkime dėl visokių paveikslų, kalbu Lietuviszkai, lenkiszka ir t. t. Podraugiai užlaikau ir visokius paveikslus kaipo szventus ir kitokius. Mano adresas:

MORRIS BLOOM, 312 Penn Ave. Scranton, Pa.

Laiszkas

in Woj. Groblewski, pabirkanta vaistu, Plymouth, Pa.

Pequabuck, Conn. 19 lapkriczio 1901 m. Dabar asz, Vicentas Dobrovolskis, padėkavoju labai gražiai Jums, brangus pone Grabliauckas, už Jus tokią didelę loską, už tokias geras gyduoles. Daneszu Jums, brangus pone, kad priėmiau nuo Jus viską, kaip raszėte, ir radau viską; pradėjau imti gyduoles, tai kožną dieną jaučiu, kad eina man geryn ir jau neturiu tokių skaudėjimų, kaip pirma turėjau ir ilgus czeus kenzian. O dabar turiu nodieją, kad jus geros gyduoles labai didelę man pamaczį suteiks. Tai labai, labai dideliai dėkavoju, brangus pone Grabliauckas.

Vincas Dobrovolskis.

Naujausias knygos.

Smertis. Daktaro pasakojimas. Paraszė Szventmikiš. Puslapių 32. Daugumas ras toje knygoje, ko nesitikejo. Prekė 10 c.

Dvasiszkai apdumojimai arba mediacijos. Kas mėgsta dvasiszkus skaitymus — turės ką pasiskaityt ant ilgo laiko, laksztų 571. Prekė 85 c.

Pasikalbėjimai apie dangų ir žemę. Naudingas ir akyvas skaitymas. Knygutė tinka siust ir į tėvynę per cenzurą, į usl 81, prekė 20c

Lietuviszka Gramatika, rasztytojams ir skaitytojams vadovėlis. 40c.

Lietuviszka Krestomatija, parasztyta p. E. Volterio. 1,40

Juszkos žodynas 2,00

Geologija, (su paveikslais) parasztyta A. Geikie 30c.

Isz kur atsirado mūsų naminiai gyvuliai ir auginami augmenys? 20c.

Kaip gyvena augmenys (su paveikslais) 35c.

Biologija arba mokslas apie gyvus daigtus (su paveikslais) 40c.

Mūsų dielės (szundaktariai, szundvokacziai, svetintaucziai, ponai, kariauna ir kunigai) 10c.

Pasidavimas ir pelnas (kaip vienas lietuvis isz Did. Lietuvos parsidavė vokiecziams, kurie jį paskui iszvarė isz savo szalies) 10c.

Baudžiava Lietuvoje 15c.

Balsas Darbininkų 15c.

Krautuve Fornicziu.

Czlonai gausite pigiausiai visokius naminius rakandus, kaip tai lovas, komodas, kreses ir t. t. Kiekvienas syki pas mus pirkes, atelna ir kita syki susikalbėti galima visatp.

A. FAINBERG,

56 E. Main str. PLYMOUTH, PA.

LIETUVISZKAS KRIAUCZIUS Kaz. Miliszauskas

256 E. Market str. Wilkes-Barre, Pa. Siuva puikiausiai visokius siutus pagal naujausią madą, duoda drutą ir gerą materiją ir už pigę prekę.

Teipogi senus ant naujų perdriba. Visi pas savo Tautietį.

Naujas Saliunas.

Sugrįžęs isz Pilipinų uzsidejau naują saliuną, kur galima iszsigert skanių gėrymų ir parukyt puikių cigarų. Mateuszcas Vosylius

110 South Ganesity str.

Waukegan, Ill.

Parsiduoda lotai ant pigių iszlygų, South Wilkes-Barre, prekė nuo 200 iki 800 mokant po \$500 ant mėn., dasizinkit pas J. J. Pauksztį.

BRAVORAS.

(CITY BREWERY CO.)

Kuriame isdirba skaniausia, geriausia ir sveikiausia ALU ELIU ir PORTERI

Po No 600 iki 612 Pearl str.

ELIZABETH N. J. PETER BREIDT

Locninikas.

Temykite motinos.

Po 25 metų tyrinėjimo ir prakti-kavojimo szpitolėse ir szejmynose. Asz persiliudijau koku budu gelbė-ti publika. Asz turėjau tukstanczius persiliu ūjimū, kaip bandavonė ma-no naujo budo gydymo kroniszku li-gū, ir specialiszka moteriū ir vaikū. Nėra szitoje szalije ir svetimose sza-lise, kurs virszytū mano budū gyd-y-mo. Galite apsznekėti savo locnoje kalboje arba apraszyti norus ar rei-kalavimus. Pribuk asabiszka jei nēmoki raszyti savo kalboje, jei ga-lima akzaminas dovanai. Įdėk už 2c. marķę dėl utsakymo.

M. E. JACKSON, M. D.

P. O. Box 492

Office 246 Indiana Ave.

HAMMOND, IND.

HOTELIS arba geriausia užėiga dėl darbininkū ar sziaip žmo-niū. Kurie norite szj bei tą dasiži-noti ir szalto aluczio Taurę iszsigerti vyno ir visokiū arielkū, ar cigarėlį skanū užirukyti, atėikite pas:

Antaną Kalinaucką

18 N. Hancock st. **WILKES-BARRE**

Sergekis

rudeninio perszalimo ir kosulio. Jei tēmysi gerai, tai persiliu-dysi kad yra geriausias pagelbė-tojas.

Severos Balsamas del plaucziu.

yra užtikrintas vaistas nuo kosu-lio perszalimo ir plaucziū sustip-rinimp. Permaino nusiminimā ir užsidegimā ir sustiprina orga-nizmā Prekė 25 ir 50c.

SEVEROS St. Gothardo Aliejus,

geriausia gydoulė nuo nusidegimno, eutini-mo, reumatizmo ir t. t. Visi pagria jo ver-tybe. Prekė 50 ct.

W. F. SEVERA. MANUFACTURING PHARMACIST. CEDAR RAPIDS, IOWA.

Severos gydūlės yra gaunamos pas A. Groblevskį, 111 Main str. Plymouth, Pa.

Žmijecznik'as.

Jeigu nori, idant aplaikitumei ver-tė tavo piningū ir palengvinimā ant: Romatizmo,

- Skausma Galvos,
- Skausma strėnu,
- Skausmā kaulū,
- Skausmā sprando,
- Ir Traukulio

Tai nuekite in sztorā, pas savo tautietį ir pareika lauk ZMIJECZNIKO kuris yra padirbtas aptie-koje dēdės Groblevskio Plymouth'e, Pa. Paleng-vins tau koźname karte.

Jeigu sergi ant:

- Viridriū, Kepenū,
- arba Kraujo.

Gerķ EGIUTERRO No 1. prigelbės koźname karte. Duodu parankā iszgydymo drugio, prie-puolto ir gripo.

JAIGU NORI GAUTIE TIKROS TRAJANKOS

Tai praszykite toslos kā Aptiekorius Groblevskis sudaro. Yra tai sudirbta isz visokiū augalū ir szakniū isz devyneriū dalykū sudėtos isz 27. (kaip tai sako syk po 27, ant svieto geresnės Trajankos nesiranda.

Aptiekorius Dėdė Groblevskis jau dėl koź-no žinomās, yra vienas garsiausiai Aptieko-rium tarp mūsų tautos czionai Amerikoje. Tel-po gi yra dėl koźno žinoms, jog vienas geras ap-tiekorius žino ir zenklina daugiau kaip 10 daktar-ū, nežine pagelboj susirgusios žmonjos. Dėlto-gi jeigu kada jus Dievas teiktusi dšlpetēt kokia liga, tai tuojaus nusiduokite antrosos pas jį.

Adresas:

ALBERT G. GROBLEWSKI

111 Main st. arba Box 1109
PLYMOUTH, PA.

Didele krautuve IR KARZIAMA

Kas nori gero tavo gauti ir ska-kaus gėrymo ragaut, tegul atsilanko pas **Jonā Žukauckā** Plymouth, Pa.

Caecilia Hall.

GEO. SCHMIDT, prop.

101 & 103 Grand str.

Tarpe Wythe Ave. & Berry srt.
BROOKLYN, N. Y.

Kambariai draugysziū susirinki-mams. Svetainė parsamdoma dėl veselijū, baliū ir tt. Gėrymai pir-mos kliaos; vynu visokio skyriaus, likieriū ir Lager Bier..

Draugystės szv. Juozapo susirin-kimai atsibuna kas 1 ir 3 Utarninkā.

Draugystės szv. Kazimiero susi-rinkimai atsibuna kas 1 ir 3 Petny-czia.

Anyone sending a sketch and description may quickly ascertain our opinion free whether an invention is probably patentable. Communications strictly confidential. Handbook on Patents sent free. Oldest agency for securing patents. Patents taken through Munn & Co. receive special notice, without charge, in the

Scientific American.

A handsomely illustrated weekly. Largest cir-culation of any scientific journal. Terms, \$3 a year; four months, \$1. Sold by all newsdealers. **MUNN & Co. 361 Broadway, New York** Branch Office, 625 F St., Washington, D. C.

NOTSKALTYŽEI
Kapitalistai sako: kad kā darbininkai užmano ir veikia, tai tas yra niekai.
Mūs darbininkū kuopelė matydama jog mūsų sunkiai uždirbti pinigai tenka pavieniams kar-cizmininkams. Tai gi, uždejsime darbininkiszka karoziamū, kur lietuviai po sunkaus darbo galės susitrinti savo spekas.
Koleivai priburė isz kitiū vietū gaus pas mūs meilnigā priėmimā ir prieteliszka rodā.
Lietuviū Prekystės SALONAS.
785 Bank str. WATERBURY, CONN.

ZINGEIDU IR AKYVA DĖL SVIETO.

Tikrai vlenatinė gydylka ant už-aldinimo plaukū ant praplikusių galvū, teipgi į trumpā laikā sulaiiko plaukū slinkimā.

Geriansia dantū gyduole: mūsų gy-duole nustabdo Dantū skaudėjimā į keles minutes. Mes savo gyduoles gvarantavojam. Prekė tik 20c. Imant 6 bonkutes \$1.00. Siunziam pacztu ir į svetimas szalis. Budas kaip jas vartoti yra parodytas keliose kalbose. Norint gauti visā rodā su informac-i-e per laiszka adresavokit sziteip: **The J. M. BRUNDZA CO. Chemists Box 2361. New York. U. S. A.**

Boston Shoe Store

26 E. Main st. PLYMOUTH, PA.

Mes katik gavome szviežiū pavasarinū czeve-rykū vyrieszkū, moteriszkū ir vaikū, visi yra Juni-jos darbo, pardnodame nū visai pigė prekė. Tel-pos-gi czeverykus dirbame ir ant apetelevimo. Ateik ir pamėgink, o busi užgarėdintas.

Kankinimas Romatizmo.

Nė vienas isz parengtū instrumen-tū ant kankinimo kuno per Hiszpa-niszka inkvizicijā negali lygintis kankinimams kuriuos, turi iszķesti žmogus, romatizmu sergantis, kas diena laikę szalto ar drėgno oro. Kiekvienas sąnarys turi vietā dėl didelės nelaimės, kiekvienas mus-kulas iszrodo turintis kas minuta naują vietā dėl skausmo, nėra ma-ziausios dalies kuno kad nejaus-tum atskyrio pastovinezio skausmo. Liga prasideda rankose ir kojose, bet jeigu skubei nesigydo, gal ap-imi visā kunā. Netik vienas kan-kinimas szitos baisios ligos isz-traukia visā energijā, bet visos dalys kuno prieszingai dirba ir nie kas kaip tik skausmai užima jusų mislis.

Kas tik tavę žada iszgydyti yra mielas, užtad jus romatizmais ser-ganti esate apgaunami lengvu bu-du mostimis, proszkais ir kitais niekniekiais. Kada jau viskā tą busite iszmėginę kreipkitės ant tikro kelio, kā jums jau pirmiau reikėjo padaryti, ir eikite pas dak-tarā — specialistā, o tokiu yra:

DR. LEONARD LANDES,
134 E. 24-th str.
New York City.

Nes jisai isztyrinėjo szitā lygā ir jos pasekmes ant yvairiū ligoniū per ilgus metus. Czionai nėra už-minimo visiszka, jisai pažįsta ro-matizmā ir tavo romatizmas gal buti iszgydytas. Jisai gydo savo nauju budu su elektrika ir greitai, o be pasekmės gydymo visisz-kai negali buti. Jau pirmā dienā gydymo pajausite lengviaus, skaus-mas nustos ir kaip tik sugadintas kraujas bus sumažintas busite pil-nai ir užbaigtai iszgydyti.

Neabėjok ir netrotik vilties! nes nepasisekimas yra negalimas. Ne-ķesk skausmū nė dienos ilgiaus! — nes pagelba laukia tavę. Užsira-szyk sau vardā ir adrsā:
DR. LEONARD LANDES 134 E. 24-th SRT. NEW YORK CITY, arba iszķirpk szitā apgarsinimā ir atsineszk su savim. Jei negali atei-ti, raszyk, bet asabiszka ar per laiszka atsiszauk tik pas SPECI-ALISTA.

Joe Harrio HOTELIS

103 E. Main ir kampo Eno str.

Szaltas alus, skani artelka, cigarai pirmos kliaos Telposgi užkandziai dovanai kas vakars. **Jonas Drapiwskis Bartenderis.**

Vienybe

Deimanto Elektros Kryzius.

Vadinamas taipgi Volta Kryzius, keleta metu atgal tapo isz rastos Anstrijoje, ir pasidėkavojant savo naudai Kryzius ta veik praspiatino Vokletijoje, Francuzijoje, Skandinavijoje ir kitose Europos szalies, ir szlandien yra labiausiai pagaidaujamas kaip galingas vaistas nuo Reumatizmo ir daugelio kitų kuno negaliu.

Elektros Diemanto Kryzius gydo Reumatizma tarp muskulu kaip ir sanariu. Neuralgija ir kitus kuno skaudėjimus, Nerviszkuma, Nervu nusilpnėjima, Silpnuma, Prastota Nervu Gyvuma, Nervu Nupuolima, Nemiga, Abejotlinguma, Dvasios Nupuolima, Hysterija, Paralyziu, Sustengima, Drebuliu, Neuralgija, Apopleksija, Nuomara, szv. Vito Szoki, Szirdies Plakima, Galvos skaudėjima ir visus Nerviszko Sytemo sugedimus.

Veikmė jo apsišreiskia vati per save begyje keletos dienu, bet kartais uztrunka keles dienas.

Kryziu reikia neziint dieną ir naktį, pakab nta ant szilkinio szniuruko ant kaklo, augszciau szirdines indoubos. Mėlynoji pusė turi but in apaczia apversta. Pri-sz naudojima ir viena syki ant dienos po to indė Kryziu in truputį drungna gerianse ukeuso skystima ir laikyk per keleta minuociu. Vaikams ziurint pagal amziu, ukeusa reik su vandeniu atskiesti. Prekė to Kryzius yra vienas doleris ir gvarantuojame, kad jis suteiks tokią pat naudą kaip kad geriausiasje elektriszki dirzvi Kaszuojanti penkiolika bel dvidezimitė sykiu daugiau. Koznas szelmynos sanarys, sveikas ar ligotas, niekados neturi but be to Elektriszko Kryzius, kure yra geriausiu gelbėtoju priez visokias kuno negales ir skausmus. Prišiusk viena dolerį per

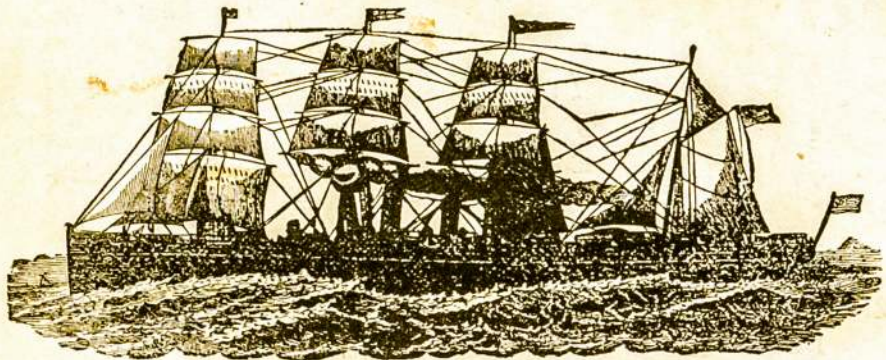
expresu, ar money orderj arba registruotoj gromatoj, o mes tametai savate kasztails pasiusme viena Elektriszka Diemanto Kryziu, arba 6 uz \$,00. Gaunamos tukstantzialis rek-mendacij s nuo ypatu kurios su pagelba szlo Stebuklingo Kryzius iseszgydė. Yra uztektina dėl parodymo jo magiszko galybes Sztai pora tokiu rekomendacijų:

Asz naudojausi juo Diemanto Elektros Kryziu nuo 21 Kovo ir persitkriau, kad tas kryzius tikrai tarp pagelbingas, kaip sakėtė. Per ilga laiką asz negalėjau valdyti savo deszines rankos ir daug kentėjau: visada turėdavau laikyti ją pariezta. Po naudojimo begij dviejų anvaiczių juo Diemanto Elektros Kryzius galėjau apsieiti jau le parsizimo. Dabar su ta ranka neszu pilną kibirą vandens- Asz ir nežinau, kaip atidėkavoti jums uz tarp didele suteikta man pagelba.

ANDRES MADSEN, 2655 Quincy Ave., OGDEN UTAH, April 15 1897

The Diamond Electric Cross Co. Dept 27, 306 Milwaukee ave., CHICAGO,

Gerbtini Tautieciai!

Turiu uz garbę praneszti visiems lietuviams, jog epsiemiau agentyste ant labaigeru liniju. Taigi parduodu Laivakortes ir siuncziu pinigūs į visas dalis svieto. Uztikrinu jog su, nuo manes pirktoms laivakortems pervaziuosit didmarj per 8-9 dienas. Nusiuociu pinigūs į Lietuvą ir į kitus krasztus pasaulės, labai greitai.

Prie to apsaugoju naminius rakandus (furniture) nuo ugnies (fire-insurance). Turiu labai czystą ir puikią užeigą dėl sveteliu, užlaikau vyną alų, degtinę ir kitokius gerymus, kurie zinau patiks dėl lietuviu ir ne prabaszezius nepaniekytų. Su guodone Kazimieras Baltrukonis.

Adrisuokit sziteip:

CHAS V. BOLTH,

686 North Rivers Side str. WATERBURY, CONN

PERSKAITEŠ ATMINK!

KAZUNO TRAJANKA privalo rasti kiekvienoj lietuviszkoj szejmynoj dėl greito pareikalavimo laike ligos. **KAZUNO TRAJANKA** yra sudėta dabar popieriniam baksukije geltono kolerio ir pirkdami nuo sztoriniku visados reikalaukit Kazuno Trajankos. Jeigu negalit gaut pas savo sztorininką mano Trajankos, tai prisiusk money order ant 55 ct. o bus prisiuszta per pacztą į trumpą laiką.

Kam sirgti Gumbu, skaudėjimu po krutine

arba panasziois ligoms, kada Kazuno Gumbo-Kura netik ka apmalszins ligą, bet ir praszalins į trumpą laiką. Kasztuoja \$1 00, su prisiuocimu per pacztą \$1.25 ir bus greit prisiuszta. *Gumbo-Kura* susideda isz dviejų preparatu bonkutes vaistu ir tablets Gumbo-Kura No 1. tai yra labai geri vaistai moterims po palagu, nes skaudėjimą greit apstabdo, su prisiuocimu per pacztą kasztuoja tik 75 ct.

Luke's Rheumatic Cure.

Szitas preparatas yra isz bandytas ir daug žmonių yra iszszgydę isz ilgus sirgimo Reumatizmu. Uztikrinu, kad szitas preparatas praszalins Reumatizma vartojant per atsakanti laiką, jeigu bus vartojama sykiu su *Expeller Linimentu* praszalins minėtas ligas. Prišiusk Money Order ant 1.50, o bus prisiuszta į trumpą laiką per pacztą. Adresuok:

L. M. KAZUNAS, aptiekorius.

107 S. Main str.

SHELANDOAH, AA.

Lietuviu užeiga

Geriause užeiga dėl lietuviu isz viso miesto. Prilaikau visokius gerymus, kaip to: Alų, Arielką, Likierą, Vyną ir visokius Cigarus pirmos klesos, taipgi siuncziu pinigūs visas dalis svieto. Pardūdu Laivakortes ant visų liniju. Apart to dūdu kiekvienam prieteliszka rodą.

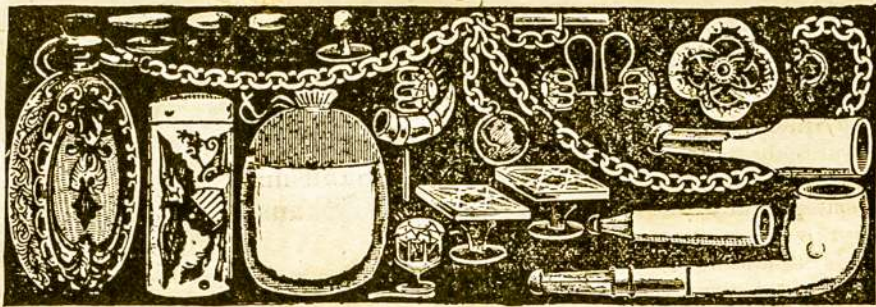
Todel nepamirszkit jog mano **HOTELIS** po No 1837 Main Ave. Providence, SCRANTON, PA.
Petras Lipavyczia.

Paveikslas

Dr. V. Kudirkos.

Didumo - 19 coliu ploczio, 24 coliu augszcio, ant puikios popieros, su prisiuocimu 30 ct. Gaunamas „Vienybės“ redakcijoj.

Szitas paveikslas tojo musų užsi-tarnavusio tautiecio privalo rastisi kiekvieno lietuvio namuose kaip papuoszimas ir atminimas, kad tasai tautietis per visą savo gyvenimą truse ant mudos savo tautiecių ir tēvynės.

DYKAI

14 puikiu dovanų! Tokio pigumo dar niekadus negirdėta! Ateikit pažiurēt, paziurėjima nieko nekasztuoja!

Dabar mes palėdziamo turgan geriauj laikrodėj: **TIKRA AMERIKISZKA**, 14K su dvigubais paankuotais lūksztai, ausuke užsukamas ir austatomas, vyriškes ir moteriszkes, su **TIKRA AMERIKISZKA MASZINERIA**, pilnu akmenų, R. R. gvarantuotas, nikeliuotais viduriais, lezduodame kasztą **GVARANCIJA** ANT 20 METU; pagal iszveizdą ir gerumą tokj laikrodėj visados galit lyginti prie \$10 VERTES AUKSO LAIKRODELIO. Visiems puikiu laikrodėju mylėtojams mes dvasime begyje 60 dienu puikius prezentus: 1 viena marių putų VPK E su didele galvuke ir gintarinu ciburu vertės \$1.50; 1 grynu marių putų CIGARNICZIA, vertės 75c; 1 nikelinė briezukams KEZUTE 25c; 1 daili auksuota DICKENS LENCIGUOLI su Cameo kabute, \$1.50; 1 puikią auksuota SAUTE, \$1 00; 1 viena porą puikiu AUKSARIU dailiantais sodintu, \$1.00; 1 puikią SPILKA lezodintą brangakmeuais, 40c; 1 porą paauksuotų kolioniku su parmuterio virszais 40c; 1 porą rankovėms guzikų, su parmuterine apaczia, 25c; 2 kalnertams guzikų, parmuterio apaczios, 50c; ir 1 puikią krutinę sagute su isliu akmeniu 75c. Laikrodėj ir 14 dovanų siuncziamo C. O. D. uz \$4.98 apmokėdami taipgi ir expreso kasztus; siuntini galite iszszaminuoti ant expreso ir jel nepatiku, sugrazinkite mums atal musų kasztais. Kur nestranda Expreso Ofisas. \$4 98 turi but prisiuszti drauge su orderiu. Jeigu kas prisius pinigūs drauge su orderiu, gaus dar extra dovaną puikiu lenktinį REIZI: dailtus mes pa-siuncziamo tada per pacztą. uzregisrave savo kasztais.

Jeigu pirkti ant syk **VIENA LAIKRODELI SU VISOMS DOVANOMS DYKAI.** Paraszyk, ar laikrodėlius gausi **VIENA LAIKRODELI SU VISOMS DOVANOMS DYKAI.** Paraszyk, ar laikrodėj ar moteriszka. Jeigu moteriszka, tad vyrišzko Dickens lenciguelio mes pasiusime moteriszka 50 coliu auksuotą Lorgnette lencigėlį. Raszyk szendlen pakol iszpardavimas neiszszbaigęs.

Adresuok: **Atlas Jewelry Company, 1 Metropolitan Block, CHICAGO, ILL.**

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuve tapo Apdowanota

DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszko Parodos už rupestringą, teisingą ir artistiszka iszdirbimą.

KARUNŲ, SZARPU, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu uz garbę apreikszi guodotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad asz dirbu wisus augszciaus paminėtus daigtus **Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei**, nes per 30 metų užsiimdama iszdirbimais igijau geriause praktiką ir dėl to galiu wiską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

